

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Specifika účtování neziskových organizací – nadačních fondů

Accounting specifics of non-profit organizations - endowment funds

Lenka Heinová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka HEINOVÁ**
Osobní číslo: **K11B0310P**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Specifika účtování neziskových organizací - nadačních fondů**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte obecně neziskové organizace a představte konkrétní nadační fond.
2. Specifikujte účtování nadačních fondů.
3. Analyzujte účtování darů a daňových aspektů darů v nadačním fondu.
4. Porovnejte účtování darů a daňových aspektů darů v nadačním fondu a společnosti s ručením omezeným.
5. Vypracujte závěr ze zjištěných výsledků.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Specifika účtování neziskových organizací – nadačních fondů“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v předložené bibliografii.

Plzeň dne 24. dubna 2014

.....

Podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala paní Ing. Mgr. Radce Součkové za odborné vedení a cenné rady při vypracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Lence Šlechtové za poskytování informací a podkladů pro zpracování praktické části práce.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 Neziskové organizace v České republice	9
1.1 Neziskový sektor jako součást národního hospodářství.....	9
1.2 Charakteristika neziskových organizací.....	10
1.3 Vymezení neziskových organizací.....	11
1.4 Zákonné předpoklady neziskových organizací	13
1.5 Financování neziskových organizací	14
2 Nadace a nadační fondy	16
2.1 Založení a vznik nadace a nadačního fondu	17
2.2 Majetek nadace a nadační kapitál	18
2.3 Orgány nadace a nadačního fondu	18
2.4 Účetnictví a výroční zpráva	19
2.5 Přehled podstatných změn dle nového občanského zákoníku	19
3 Účetní a daňové aspekty nadačních fondů	22
3.1 Účetnictví	22
3.1.1 <i>Teoretické vymezení účetnictví .....</i>	<i>22</i>
3.1.2 <i>Specifika účtování neziskových organizací.....</i>	<i>25</i>
3.1.3 <i>Právní předpisy upravující účetnictví nadačních fondů.....</i>	<i>26</i>
3.1.4 <i>Účetní závěrka .....</i>	<i>29</i>
3.2 Daňové aspekty nadačních fondů.....	31
3.2.1 <i>Daň z příjmů právnických osob .....</i>	<i>31</i>
3.2.2 <i>Daň darovací .....</i>	<i>33</i>
4 Představení Nadačního fondu Incrementum	34
4.1 Organizační struktura	35
4.2 Programy podpor.....	36

5	Účetnictví a daně Nadačního fondu Incrementum.....	38
5.1	Účetnictví Nadačního fondu Incrementum	38
5.2	Účetní program.....	39
5.3	Specifika účetnictví NF Incrementum a jeho komparace s s. r. o.....	40
5.3.1	<i>Účtování na bankovním účtu .....</i>	<i>40</i>
5.3.2	<i>Účtování přijatých darů.....</i>	<i>42</i>
5.3.3	<i>Účtování poskytnutých darů .....</i>	<i>43</i>
5.3.4	<i>Časové rozlišení.....</i>	<i>45</i>
5.3.5	<i>Kurzové rozdíly.....</i>	<i>45</i>
5.4	Účetní závěrka.....	46
5.4.1	<i>Struktura finančních výkazů v letech 2012 a 2013 .....</i>	<i>46</i>
5.4.2	<i>Inventarizace majetku a závazků .....</i>	<i>49</i>
5.4.3	<i>Příloha k účetní závěrce roku 2012 .....</i>	<i>49</i>
5.4.4	<i>Audit.....</i>	<i>52</i>
5.4.5	<i>Audit listin.....</i>	<i>52</i>
5.5	Daňové aspekty nadačního fondu a společnosti s ručením omezeným	53
5.5.1	<i>Daň z příjmů právnických osob u neziskových organizací.....</i>	<i>53</i>
5.5.2	<i>Daň z příjmů právnických osob podnikatelských subjektů.....</i>	<i>54</i>
	ZÁVĚR	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	59
	SEZNAM TABULEK.....	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Neziskové organizace tvoří nedílnou součást dnešní ekonomiky. Společnost se s nimi setkává denně především v oblasti humanitární a sociální pomoci, vzdělávání, sportu, kultury, zdravotnictví a dalších oblastech. V České republice dochází k velkému rozvoji nevýdělečného sektoru především od roku 1989, kdy nastala změna politického systému. Od této doby spolu s rozšiřováním působení neziskových organizací vzniká také řada právních předpisů, které upravují fungování těchto organizací. Právní legislativa nebyla vždy jednotná a postupem času ji doprovází řada změn, z nichž významná nastala na počátku letošního roku, kdy vstoupil v platnost nový občanský zákoník. Problematika neziskových organizací je velmi obsáhlá, a tato bakalářská práce je zaměřena především na oblast účetnictví.

Cíl práce a metodika zpracování

Cílem práce je v teoretické rovině charakterizovat neziskové organizace, jejich zákonné předpoklady a způsoby financování. Dále se práce zabývá konkrétněji nadačními fondy, které jsou nejprve obecně charakterizovány a poté jsou popsána specifika jejich účtování, vykazování a daňových aspektů. V praktické části bakalářské práce je nejprve představen vybraný nadační fond. Poté jsou analyzovány postupy účtování a vykazování a výsledky budou komparovány s podnikatelským subjektem s. r. o. Součástí této komparace je i řešení daní a daňových aspektů darů. Vlastním přínosem pro bakalářskou práci bude vypracování přílohy k účetní závěrce pro rok 2012.

Teoretická část bakalářské práce je zpracována pomocí odborné literatury, platných právních předpisů upravujících danou problematiku a internetových zdrojů. První kapitola popisuje historický vývoj neziskových organizací, jejich umístění v národním hospodářství, vymezuje jejich rozdělení, zákonné předpoklady a možnosti financování. Další kapitola obsahuje charakteristický popis nadací a nadačních fondů a vychází především z nového občanského zákoníku. Součástí této kapitoly je také přehled změn, který vypovídá o podstatných změnách, které nastaly s příchodem nového občanského zákoníku a je zpracován na základě komparace zákona o nadacích a nadačních fondech a nového občanského zákoníku. Třetí kapitola obsahuje účetní aspekty nadačních fondů, kde jsou popsána specifika účtování neziskových organizací, právní předpisy, které toto

účetnictví upravují a způsoby vykazování. Dále jsou v této kapitole popsány daňové aspekty neziskových organizací, konkrétně daň z příjmů právnických osob a daň darovací.

Praktická část začíná představením Nadačního fondu Incrementum, jeho organizační strukturou a popisem programů podpor, které poskytuje. Další kapitola vymezuje účetnictví nadačního fondu a charakterizuje účetní systém, který nadační fond používá. Dále je práce soustředěna na konkrétní účetní případy, které jsou nejprve podrobně analyzovány a následně komparovány s obecnými pravidly účtování ve společnosti s ručením omezeným. Velká pozornost je věnována především účtování darů, které nadační fond přijal i poskytnul, neboť zde existuje řada odlišností od podnikatelských subjektů. Poté práce přechází k analyzování účetní závěrky nadačního fondu, a zpracování přílohy k účetní závěrce dle platné vyhlášky. Poslední část této kapitoly je zaměřena na daňové aspekty nadačního fondu, kde jsou opět zmíněny podstatné rozdíly od podnikatelského subjektu. V závěru práce jsou shrnuty nejdůležitější poznatky z práce.

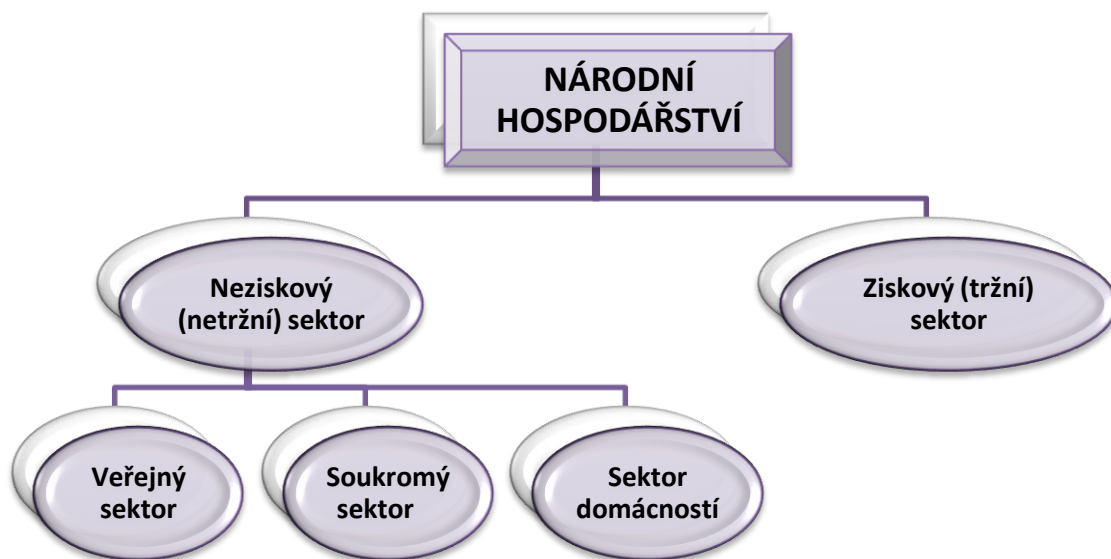
1 Neziskové organizace v České republice

Se vznikem neziskových organizací je pevně spjata právo sdružování, které představuje jeden z důležitých prvků demokratické společnosti. Svoboda sdružování a existence neziskového sektoru napomáhá občanům podílet se na rozhodování státu a zabránit zneužívání státní moci. (Stejskal, 2011) Již v 19. Století, v době národního obrození, vznikala na našem území řada vlasteneckých spolků na ochranu a podporu kultury, vědy, vzdělávání aj., a mnoho z nich přetrvávají do současnosti. Po roce 1930 bylo na území ČSR registrováno 5 140 spolků a 1 540 ústavů a zařízení zaměřujících se na oblast sociální péče. Činnost těchto neziskových organizací byla stále více rozšiřována a zdokonalována až do roku 1939. Následujících 50 let byla demokracie na území České republiky silně potlačována, počínaje německou okupací a dále komunistickým režimem od roku 1948. V těchto dobách vznikala zřídka občanská seskupení, která se zaměřovala na prosazování občanských svobod a lidských práv. Tyto aktivity sílily až v 80. letech a vrcholily v roce 1989 „sametovou revolucí“. (Rektořík a kol., 2007) Až v roce 1990 byl přijat zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů a zákon č. 84/1990 Sb. o právu shromažďovacím. Od roku 1989 zde dochází ke značnému rozvoji občanských aktivit, který je dán zejména tradičním silným sociálním cítěním obyvatel. Začala vznikat řada nadací a spolků a jiných nevýdělečných organizací.

1.1 Neziskový sektor jako součást národního hospodářství

Neziskové organizace představují významnou část národního hospodářství, neboť v něm plní tzv. **kompensační úlohu**, která spočívá ve schopnosti produkovat statky, v jejichž produkci trh i stát selhává. V dokonale konkurenčním prostředí nedochází vždy k takovému rozdělení, které je z pohledu společnosti potřebné a spravedlivé. (Synek, Kislingerová, 2010) Neziskové organizace pomáhají stabilizovat a kultivovat občanskou společnost a také podporují demokratické principy jejího fungování. (Rektořík a kol., 2007) Národní hospodářství lze členit z hlediska principu financování na sektor ziskový a neziskový (obrázek 1).

Obrázek 1: Členění národního hospodářství

Zdroj: vlastní zpracování dle Rektoříka, 2014

Ziskový (tržní) sektor je financován především z prodeje statků a služeb. Cílem ziskového sektoru je, jak již vyplývá z jeho názvu, tvorba zisku. **Neziskový sektor** získává prostředky pro svoji činnost pomocí tzv. přerozdělovacích procesů, a cílem je dosažení užitku, které má zpravidla podobu veřejné služby. Tento sektor se dále dělí na veřejný a soukromý sektor a sektor domácností. Pro **sektor veřejný** je charakteristické, že je financován z veřejných financí, řízen je veřejnou správou a podléhá veřejné kontrole. **Soukromý sektor** slouží k získání přímého užitku a financuje se ze soukromých zdrojů, avšak může mu být poskytnut i příspěvek z veřejných financí. **Sektor domácností** má svým vstupem na trh produktu, faktoru a kapitálu významný vliv na formování občanské společnosti. (Rektořík a kol., 2007)

1.2 Charakteristika neziskových organizací

Typickým znakem všech neziskových organizací, někdy nazývaných také jako nevýdělečné organizace, je skutečnost, že hlavní předmět jejich činnosti nespočívá v dosahování zisku. Pojem „nezisková organizace“ není definován žádným platným právním předpisem. Často se však tento termín používá. Informace týkající se například založení, činnosti, hospodaření, zániku či případného dosažení zisku jsou právně upraveny zvláštními zákony. „Zvláštnost neziskových (nevýdělečných) organizací

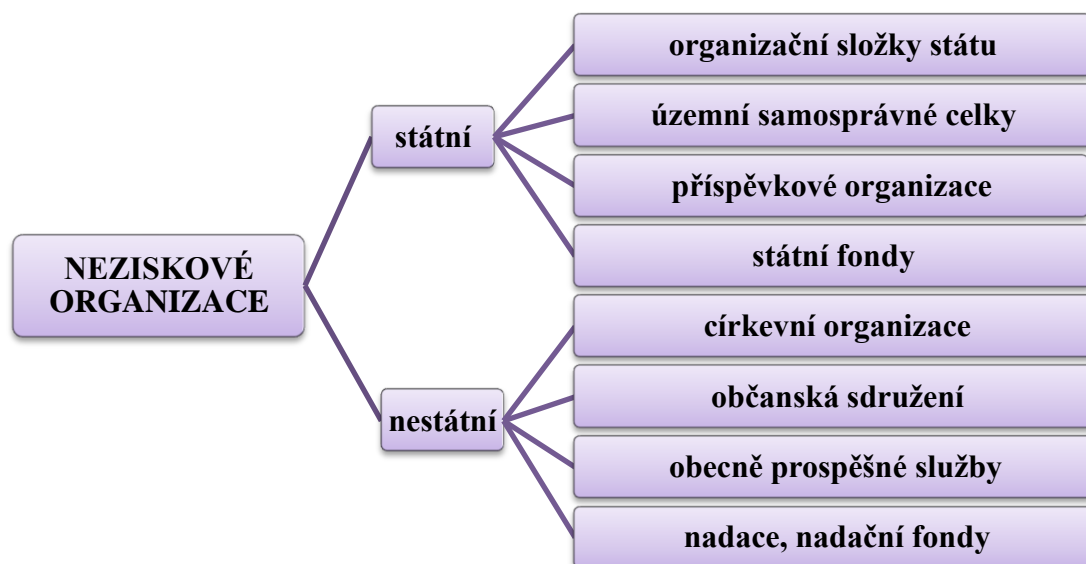
spočívá v tom, že se zabývají něčím, co se podstatně liší od tradičního výdělečného podnikání, že nedodávají výrobky či placené služby, ani si nečiní nárok na přímou účast při rozhodování o politických otázkách.“ (Takáčová, 2010, str. 5)

Neziskové organizace se nezakládají za účelem podnikání, a zřizují se zpravidla v oblasti ekologie, humanitární pomoci, tělovýchovy, sociální péče, zdravotnictví, vzdělání, kultury, vědy, výzkumu, ochrany životního prostředí, ochrany lidských práv a podobně. **Neziskovost** nevýdělečných organizací spočívá v tom, že jakýkoliv zisk, kterého organizace dosáhne, **nesmí** být rozdělen mezi zakladatele, členy nebo pracovníky a musí být využit pro dosahování a rozvoj hlavních cílů organizace. (Takáčová, 2010)

1.3 Vymezení neziskových organizací

Existuje celá řada vymezení neziskových organizací, z nichž nejzákladnějším je rozdělení organizací na státní a nestátní. Které organizace patří mezi státní, a které jsou nestátní, zobrazuje obrázek 2.

Obrázek 2: Rozdělení neziskových organizací

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Státní nevýdělečné organizace zpravidla zabezpečují fungování veřejné správy. **Nestátní neziskové**, nazývané také jako nevládní či občanské organizace, na rozdíl

od státních nejsou zřizovány státem ani územními samosprávnými celky, a jejich vznik je legislativně upraven zvláštními právními předpisy.

Jiný způsob rozděluje neziskové organizace na:

- **neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné** – občanská sdružení, zájmová sdružení právnických osob, sdružení bez právní subjektivity,
- **neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné** – obecně prospěšné společnosti, nadace a nadační fondy, politické strany a politická hnutí, církve a náboženské společnosti,
- **neziskové veřejnoprávní organizace rozpočtového a příspěvkového typu** - organizační složky státu a organizační složky územních samosprávných celků, územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, Ústavní soud ČR, Nejvyšší kontrolní úřad ČR atd.,
- **ostatní neziskové veřejnoprávní organizace veřejně prospěšné** – veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, Česká národní banka.
(Takáčová, 2010)

Dle širšího pojetí se za nestátní neziskové organizace považují subjekty, které jsou:

- **institucionalizované** – mají vlastní organizační strukturu bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány,
- **soukromé** – nejsou řízeny ani vlastněny veřejnou správou, jsou od ní odděleny,
- **neziskové** – zisk, který svou činností subjekt vytvoří, smí být použit pouze na realizaci svého poslání, nikoliv rozdělen mezi zakladatele či zaměstnance,
- **samosprávné a nezávislé** – mají svá vlastní pravidla a postupy, kterými řídí svoji činnost,
- **dobrovolné** – fungují na principu dobrovolné účasti na konkrétních aktivitách.
(Takáčová, 2010)

1.4 Zákonné předpoklady neziskových organizací

Od 1. ledna 2014 vstoupil v účinnost zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen nový občanský zákoník). Tento zákon byl zaveden za účelem sjednocení většiny právní úpravy soukromého práva do jednoho předpisu tak, aby tato právní úprava vyhovovala požadavkům současné moderní společnosti. Nový občanský zákoník přinesl řadu změn i do oblasti neziskového sektoru. I nadále jsou nevýdělečné organizace řazeny mezi právnické osoby, avšak zákon zavádí nové pojmy pro právnické osoby:

- **založené na personálním základě** – korporace – sem patří zejména spolky, církve, politické strany, profesní komory, které se i nadále budou řídit svoji speciální zákonnou úpravou,
- **založené na principu majetku** – fundace – zde najdeme především nadace a nadační fondy,
- **ústavy** – dle zákona nejsou zařazeny ani mezi osobnostní ani mezi majetkové právnické osoby,
- **právnické osoby veřejného práva** – např. obce a kraje, státní instituce hospodařící s majetkem státu. (Merlíčková, 2013)

Nový občanský zákoník nahrazuje stávající zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a s ním i některé zákony, jako např. zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, aj. Není nutné, aby došlo u dříve založených organizací k transformaci. Nový občanský zákoník jim však současně ukládá lhůty, do kterých musí být splněny obecné podmínky nového kodexu a nově založené organizace již musí splňovat nové podmínky stanovené tímto zákonem. Základním předpokladem je činnost zaměřená k dosažení obecného blaha a jmění organizace je používáno pro veřejně prospěšné cíle. Pojem „veřejná prospěšnost“ je široce definován v zákoně, přesto řada činností, které byly dosud považovány jako neziskové, již nyní v zákoníku nejsou. Z toho důvodu je patrné, že některé organizace klasifikované do konce roku 2013 jako neziskové, již nesplňují podmínku veřejné prospěšnosti. (Merlíčková, 2013)

Neziskové organizace jsou vymezené také v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Do konce roku 2013 zákon o daních z příjmů obsahoval výčet organizací definované jako „poplatník, který není založen nebo zřízen za účelem podnikání“, které byly obecně považovány jako přehled neziskových organizací. S příchodem nového občanského zákoníku je potřeba, aby právnická osoba získala statut veřejně prospěšného poplatníka. Veřejně prospěšný poplatník je zákonem o daních z příjmu definován jako „*poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.*“ (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 17a, odst. 1) Dále obsahuje výčet organizací, které nikdy nebudou veřejně prospěšným poplatníkem, přestože do roku 2013 byly zařazovány mezi neziskové organizace.

1.5 Financování neziskových organizací

Na počátku vzniku bývají neziskové organizace založeny hlavně na principu lidského nadšení a dobrovolné práce (Rektořík, 2007), ale každá organizace dříve či později potřebuje ke svému dobrému fungování finanční prostředky. Vyhledávání zdrojů bývá tedy jednou z důležitých činností každé nevýdělečné organizace. Pro tuto činnost se používá převzatý anglosaský termín „**fundraising**“. „*Fundraising je systematické získávání finančních i nefinančních zdrojů, které nezisková organizace potřebuje k realizaci svého poslání prostřednictvím jednotlivých projektů.*“ (Boukal a kol., 2013, str. 15) Tento pojem vznikl v USA a je spojen zejména s nestátními neziskovými organizacemi. Nejde pouze o získávání peněžní podpory, ale zahrnuje i získávání darů v podobě služeb a výrobků, popřípadě i nových přívrženců a dobrovolníků. (Šedivý, Medlíková, 2010) Zdroje financování lze dle Rektoříka rozdělit do čtyř základních skupin, které se od sebe vzájemně liší skupinou plátců, a neziskové organizace tak musí ke každé skupině přistupovat rozdílně. Zdroje lze rozdělit na členské příspěvky, příspěvky státního a územních rozpočtů, fondů a nadací (většinou v podobě grantů), dary od občanů a firem, tržby z vlastní činnosti. Můžeme zde jmenovat i některé konkrétní zdroje financování. Neziskové organizace mohou získávat prostředky například od státních institucí (např. ministerstva, krajské a obecní úřady), nebo od nadací, či od jednotlivců, firem a jiných soukromých organizací. Dále také od

samotných klientů. Za nepřímý zdroj lze považovat i daňové úlevy. Důležité je, aby organizace dodržovala pravidlo tzv. vícezdrojového financování, což znamená, že získává finanční prostředky z více zdrojů, a není na žádném z nich závislá. Žádný zdroj by tedy neměl být ani dominující, aby jeho výpadek nezpůsobil v organizaci finanční potíže. Dále by měla organizace také dobře zvážit, jakým způsobem finanční prostředky získávat. I zde je několik možností, jako například pořádání veřejné sbírky, benefiční akce, vytvoření projektu a sepsání žádosti o grant či dotaci, telefonické oslovení dárců, nebo prostřednictvím DMS. (Šedivý, Medlíková, 2010)

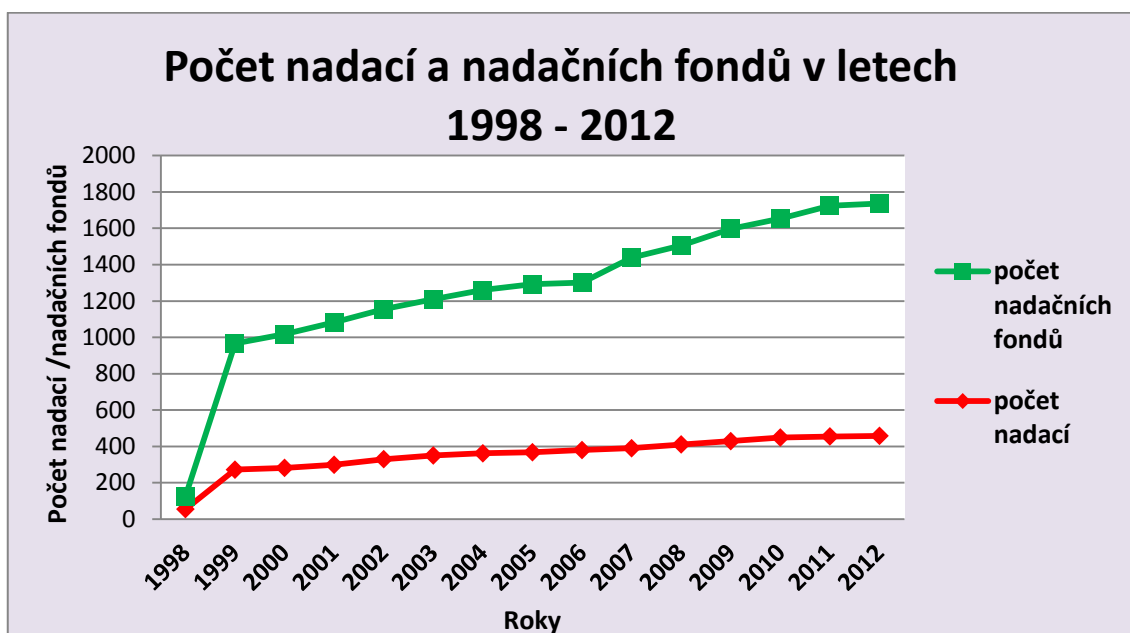
Dle Rektora lze neziskové organizace rozdělit do jednotlivých skupin podle kritéria financování a to následovně:

- **organizace financované zcela z veřejných rozpočtů** – organizační složky státu a územních samosprávných celků,
- **organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů** – do této skupiny spadají organizace, které mají na příspěvek z veřejných rozpočtů legislativní nárok (např. příspěvkové organizace, některá občanská sdružení, církve a náboženské společnosti a politické strany),
- **organizace financované z různých zdrojů** – různými zdroji jsou myšleny příjmy z reklam, sponzoring, granty, dary, sbírky či vlastní činnost,
- **organizace financované především z výsledků realizace svého poslání.**

2 Nadace a nadační fondy

Česká veřejnost vnímá nadace a nadační fondy velice pozitivně a to především z důvodu jejich transparentnosti a efektivnosti. Mnoho lidí nadační fondy a nadace podporují, poskytují jim dary peněžní nebo hmotné, a řada firem zakládá vlastní nadační fondy. To, že jsou tyto organizace v České republice oblíbené, dokazuje i jejich rostoucí trend, který je znázorněn na grafu (obrázek 3). Od roku 1998, kdy oficiálně vstoupil v platnost zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, počet těchto organizací výrazně vzrostl. Především počet nadačních fondů vzrostl více jak osminásobně, a to proto, že u nadačních fondů není nutné vložit minimální počáteční vklad 500 000 Kč, tudíž nejsou tolik kapitálově náročné.

Obrázek 3: Počet nadací a nadačních fondů v ČR v letech 1998 - 2012

Zdroj: vlastní zpracování dle neziskovky.cz, 2014

Jak již bylo výše v práci zmíněno, zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, který do konce roku 2013 upravoval fungování nadací a nadačních fondů, byl od 1. ledna letošního roku nahrazen novým občanským zákoníkem. Nadace a nadační fondy jsou založeny na principu majetku a nyní jsou v novém občanském zákoníku zařazeny mezi tzv. fundace. Fundace je zákonem definována jako „právnícká osoba vytvořená majetkem

vyčleněným k určitému účelu. Její činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena. Fundace je ustavena zakladatelským právním jednáním nebo zákonem, v nichž musí být určeny i její majetkové zajištění a účel.“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 303) Nadace a nadační fondy vzniklé před rokem 2014 budou nyní posuzovány podle nových podmínek občanského zákoníku, tzn., že své vnitřní dokumenty a předpisy (zakladací listinu, statut) upraví tak, aby byly v souladu s platnou legislativou, a to nejpozději do dvou let.

2.1 Založení a vznik nadace a nadačního fondu

Nadace i nadační fondy jsou zakládány k užitečnému společenskému či hospodářskému účelu. Zatímco nadační fond se zpravidla zakládá jen na dočasnou dobu, u nadací se předpokládá, že její činnost bude trvalá. Nadace nesmí být založena za účelem podpory politických stran a hnutí, za účelem zisku, či za jiným zakázaným účelem. S příchodem nového občanského zákoníku je dovoleno nadaci podnikat, pokud se bude jednat o vedlejší činnost a zisk takto získaný bude použit k podpoře jejího účelu. Nadace musí mít ve svém názvu slovo „nadace“, stejně tak nadační fond má ve svém názvu „nadační fond“. Založení nadace či nadačního fondu je možné nadační listinou a to v případě jednoho i více zakladatelů, nebo pořízením v případě smrti. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Nadace nebo nadační fondy jsou povinny vydat statut společně s nadační listinou, nebo nejpozději do měsíce ode dne vzniku. Statut nadace musí obsahovat především způsob jednání orgánů nadace a nadačních fondů a podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, případně též okruh osob, kterým je lze poskytovat. Tento statut je uložen ve veřejně přístupné sbírce listin, do které je možné nahlížet. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

Nadace a nadační fondy vznikají dnem zápisu do veřejného rejstříku a návrh na zápis podává zakladatel, popř. správní rada. Nadace má zákonem stanovený minimální vklad ve výši 500 000 Kč. Tento vklad musí být splacen před vznikem nadace a přijme ho osoba, která je v nadační listině určená jako správce vkladu. Nadační fond nemá stanovenou žádnou povinnou výši vkladu. Pokud je vklad v peněžité podobě, správce

vkladu ho uloží na bankovní účet, které je pro nadaci založen. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

2.2 Majetek nadace a nadační kapitál

Je důležité vymezit dva základní pojmy: nadační příspěvek a nadační dar. **Nadační příspěvek** představuje vše, co je nadací nebo nadačním fondem poskytnuto třetí osobě k účelu, za kterým byly nadace nebo nadační fond zřízeny. Naopak **nadační dar** je vše, co je třetí osobou poskytnuto nadaci či nadačnímu fondu a slouží k dosahování cíle, ke kterému byly tyto organizace zřízeny. Majetek nadace a nadačního fondu je tvořen nadační jistinou, která je tvořena souborem vkladů a nadačních darů, a ostatním majetkem. Nadační jistina musí být minimálně ve výši 500 000 Kč. Peněžní vyjádření nadační jistiny je nadační kapitál a jeho výše se zapisuje do veřejného rejstříku. Majetek nadace nebo nadačního fondu smí být použit pouze v souladu s účelem, který je uveden ve statutu, nebo na úhradu nákladů související se zhodnocením nadační jistiny či s vlastní správou. Nadační kapitál lze zvýšit či snížit, ale u nadace nesmí nikdy klesnout pod hranici 500 000 Kč. Osoba, která přijme nadační příspěvek od nadace nebo nadačního fondu, je povinna ho použít pouze v souladu s ujednanými podmínkami, a nadaci či nadačnímu fondu na požádání prokáže, jak jej použila, v opačném případě je povinna ho vrátit. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

2.3 Orgány nadace a nadačního fondu

Orgány nadace či nadačního fondu jsou tvořeny správní radou, dozorčí radou a revizorem. **Správní rada** spravuje majetek nadace nebo nadačního fondu, řídí jejich činnost a je zároveň statutárním orgánem. Správní rada musí mít nejméně tři členy a členem může být pouze fyzická osoba způsobilá k právním úkonům a trestně bezúhonná. Funkční období je zpravidla pětileté. **Dozorčí rada** plní funkci kontrolního orgánu nadace či nadačního fondu a musí být ze zákona zřízena, pokud nadační kapitál nebo majetek nadačního fondu přesahuje 5 mil. Kč. Dozorčí rada kontroluje, zda jsou plněny podmínky stanovené ve statutu, dozoruje nad správností účetnictví a přezkoumává účetní závěrku a výroční zprávu. **Revizor** vykonává působnost dozorčí rady, tzn., že pokud není dozorčí rada zřízena, vykonává její kontrolní činnost. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník)

2.4 Účetnictví a výroční zpráva

Nadace a nadační fondy účtují o nadačních příspěvcích, o ostatních činnostech k naplnění účelu a o nákladech na její správu odděleně. Výroční zpráva musí být sestavena nejpozději do konce šestého měsíce od skončení hodnoceného účetního období. Součástí výroční zprávy je účetní závěrka a přehled o činnosti nadace a nadačního fondu. Výroční zpráva musí obsahovat tyto náležitosti:

- přehled o vlastním majetku a závazcích,
- přehled o osobách u jednotlivých nadačních darů převyšujících 10 000 Kč,
- přehled o použití majetku,
- přehled o osobách, kterým byl poskytnut nadační příspěvek převyšující hodnotu 10 000 Kč,
- zhodnocení hospodaření a dodržení pravidel nadace / nadačního fondu a přehled nákladů na vlastní správu,
- zhodnocení účetní závěrky a zprávu auditora v případě, že má účetní jednotka povinnost mít závěrku ověřenou auditorem. (Takáčová, 2010)

2.5 Přehled podstatných změn dle nového občanského zákoníku

Společně s přechodem právní úpravy týkající se nadací a nadačních fondů do nového občanského zákoníku došlo i k některým změnám oproti předchozí legislativě. Charakteristika nadací a nadačních fondů zde výše uvedená je zpracována již dle nového občanského zákoníku, přesto je vhodné zmínit některé zásadní změny, které od 1. ledna roku 2014 nastaly. Tyto změny byly zjištěny vzájemnou komparací zákona o nadacích a nadačních fondech a nového občanského zákoníku a jsou stručně shrnuty v následující tabulce 1.

Tabulka 1: Přehled změn dle nového občanského zákoníku

ZNNF	NOZ
Definice	
Nadace a nadační fondy byly účelové sdružení majetku zřízené a vzniklé pro dosahování obecně prospěšných cílů.	Nadace a nadační fondy jsou zakládány k společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, ale i dobročinný ¹ .
Podnikání	
Zákon o nadacích a nadačních fondech nepovoloval vykonávat nadacím podnikatelskou činnost.	Nadace může vykonávat podnikatelskou činnost pouze jako vedlejší činnost a výtěžek musí být použit na podporu jejího účelu.
Založení nadace a nadačního fondu	
Založení nadace nebo nadačního fondu bylo možno třemi různými způsoby: <ul style="list-style-type: none"> - písemnou smlouvou – více zakladatelů - zakládací listinou – 1 zakladatel - závětí 	K založení dochází jednostranným právním předpisem – zakládací listinou, a to v případě jednoho i více zakladatelů. V případě smrti pořízením.
Obsah v nadační listině	
Nadační listina nemusela obsahovat výši nadačního kapitálu a správce vkladů.	V nadační listině je mimo jiné nutné uvést i výši základního kapitálu a správce vkladů.
Změna nadační listiny	
Zákon o nadacích a nadačních fondech nepovoloval změnu nadační listiny (zásada nezměnitelnosti nadační vůle)	Nový občanský zákoník povoluje změny v nadační listině. Možnost změny by měla být určena listinou.
Statut nadace	
Statut bylo nutné vydat nejpozději do 30 dnů ode dne vzniku.	Zakladatel může statut vydat společně s nadační listinou.

¹ Nadace nebo nadační fond může být založen i pro podporu určitého okruhu lidí.

Zápis nadace / nadačního fondu	
Nadace a nadační fondy se zapisovaly do nadačního rejstříku vedeného Krajským soudem.	Nadace a nadační fondy jsou zapisovány do veřejného rejstříku, což je informační systém veřejné správy a je též veden Krajským soudem.
Změna účelu nadace / nadačního fondu	
Změnu účelu zákon o nadacích a nadačních fondech nijak neupravoval.	Změna účelu může být povolena v nadační listině nebo soudem.

Zdroj: vlastní zpracování dle NOZ, ZNNF a Průvodce Občanským zákoníkem pro nadace a nadační fondy, 2014

3 Účetní a daňové aspekty nadačních fondů

Účetní systém a daňový systém spolu velmi úzce souvisí, neboť účetnictví musí v každé zemi a v každé době poskytovat takové údaje, které vedou ke správnému stanovení základu daně. (Kovanicová, 2012)

3.1 Účetnictví

„Účetnictví je systém, jehož hlavním cílem je podat hospodářskému vedení účtujícího subjektu a jeho vlastníkům co nejpřesnější informace o tom, jaký je stav majetku, závazků a výsledek hospodaření příslušné účetní jednotky a díky čemu bylo dosaženo vykazovaného stavu.“ (Louša, 2011, str. 7) Poskytování spolehlivých informací o ekonomické výkonnosti podniku patří mezi stěžejní funkce účetnictví. Účetnictví poskytuje informace o finanční situaci podniku, o jeho výsledku hospodaření v účetním období, zda je dlouhodobě stabilní či jestli zhodnocuje vložené finanční prostředky nebo je schopen dostát svým závazkům. Tyto účetní informace mohou čerpat jak interní uživatelé (např. manažeři podniku), tak i různí externí uživatelé, a to prostřednictvím účetních výkazů. Proto je nutné zajistit, aby informace v těchto výkazech byly vždy věrohodné, srozumitelné a srovnatelné. (Kovanicová, 2012)

3.1.1 Teoretické vymezení účetnictví

Účetnictví zastává řadu důležitých funkcí, mezi které patří:

- **informační funkce** – účetnictví mimo výše uvedené také poskytuje informace pro podnikové a vnitropodnikové rozhodovací procesy,
- **důkazní prostředek při vedení sporů** – zejména při ochraně a uznání práv vyplývajících z odběratelsko-dodavatelských vztahů,
- **základ pro vyměření daňových povinností,**
- **registrační funkce** – zaznamenává soustavné zápisy o dějích, jevech a skutečnostech, které se účetní jednotce dějí, uskutečňují a nastávají,
- **kontrolní funkce** – jak manažeři spravují a ochraňují svěřený majetek a jak s ním podnikají.

„Široký rozsah požadavků kladených na účetnictví vyplývá ze skutečnosti, že tento informační systém je založen na rigorózních metodických principech a obecně uznávaných zásadách, směřujících k tomu aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz o skutečnosti a aby jeho informace byly průkazné, úplné, spolehlivé, srovnatelné a srozumitelné.“ (Kovanicová, 2012, str. 3) Účetní jednotka při vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů musí dodržovat všeobecné účetní zásady. Účetní zásady představují soubor pravidel, které slouží k tomu, aby účetnictví splňovalo funkce výše zmíněné. Většina účetních zásad je zakomponována do zákona o účetnictví. Účetní zásady jsou následující:

Zásada účetní jednotky

Ekonomické jevy, které nastaly, se zachycují vždy za určitý celek, tzv. účetní jednotku. Aby účetnictví bylo smysluplné, musí být uživateli jasné, za jaký organizační celek byly údaje zjištěny. (Kovanicová, 2012) Je možné v rámci účetní jednotky vytvořit různá střediska, která samostatně účtují, avšak konečné výsledky jsou vykázány na celou jednotku (Profitas.cz, 2013)

Zásada věrného zobrazení

Účetní závěrka vykazuje takové údaje, které odpovídají skutečnému stavu. Tento stav je zobrazen v souladu s účetními metodami, které jsou dány zákonem o účetnictví. (Svobodová a kol., 2012) Praktické splnění této zásady spočívá v zachování způsobu oceňování a odpisování během roku, dodržování účetních postupů při účtování a uspořádání výkazů při roční uzávěrce.

Zásada neomezené doby trvání účetní jednotky

Předpokladem této zásady je, že účetní jednotka bude trvat neomezenou dobu. V průběhu měření a hodnocení ekonomických jevů je třeba ověřit, zda neexistují vlivy, které by způsobily to, že by podnik byl přinucen ukončit svoji činnost. (Kovanicová, 2012)

Zásada periodicity zjišťování výsledku hospodaření a finanční situace účetní jednotky

Tato zásada souvisí se zásadou neomezené doby trvání účetní jednotky. Pro sledování stavu a pohybu majetku a zjišťování výsledku hospodaření je třeba vymezit účetní období. Za dané účetní období musí být účtovány jen takové účetní případy, které s tímto časovým obdobím časově a věcně souvisí. (Svobodová a kol., 2012)

Zásada oceňování v historických cenách

Majetek je oceňován v pořizovacích (historických) cenách za období, v kterém byl majetek pořízen. (Svobodová a kol., 2012)

Zásada stálosti metod (zásada konzistence)

Účetní jednotka nemění metody účtování, oceňování a zaznamenávání položek ve výkazech účetní závěrky v průběhu účetního období ani mezi nimi. To slouží k zajištění srovnatelnosti mezi obdobími. Účetní metody lze změnit pouze na konci účetního období a jedině v případě, pokud to povede k lepšímu zobrazení věrného a poctivého obrazu účetnictví. O této změně musí být informováno v příloze k účetní závěrce. (Šteker, Otrusínová, 2013)

Zásada opatrnosti

Při oceňování majetku a závazků by účetní jednotka měla brát v úvahu rizika a nejistoty. Tato zásada je praktikována prostřednictvím tvorby opravných položek a rezerv. (Svobodová a kol. 2012)

Zásada zákazu kompenzace

V účetnictví není možné zúčtovat pohledávky a závazky nebo náklady a výnosy. Vyhláška k zákonu o účetnictví (§ 58) obsahuje výčet výjimek, které lze vzájemně zúčtovat. (Šteker, Otrusínová, 2013)

Zásada materiálnosti účetnictví

Účetní závěrka obsahuje takové informace, které mají pro uživatele význam, a poskytují mu potřebné informace při rozhodování. (Svobodová a kol. 2013)

3.1.2 Specifika účtování neziskových organizací

Od 1. 1. 2005 došlo k zásadním změnám v soustavách účetnictví. Bylo zrušeno jednoduché účetnictví pro podnikající fyzické osoby a bylo nahrazeno daňovou evidencí. Vybraným nevýdělečným organizacím bylo přenecháno právo používat soustavu jednoduchého účetnictví, a to pouze za podmínky, že úhrn jejich příjmů za předchozí účetní období nepřekročí 3 mil. Kč. (Stejskal, 2011) Dále bude pojem účetnictví představovat soustavu podvojného účetnictví. Účetnictví může být vedeno ve dvou rozsazích a to buď v plném, nebo zjednodušeném rozsahu. Účetní jednotky, které jsou právními osobami, jsou povinny vést účetnictví v plném rozsahu, kromě výjimek stanovených v zákoně o účetnictví. Ve zjednodušeném rozsahu mohou vést účetnictví tyto účetní jednotky:

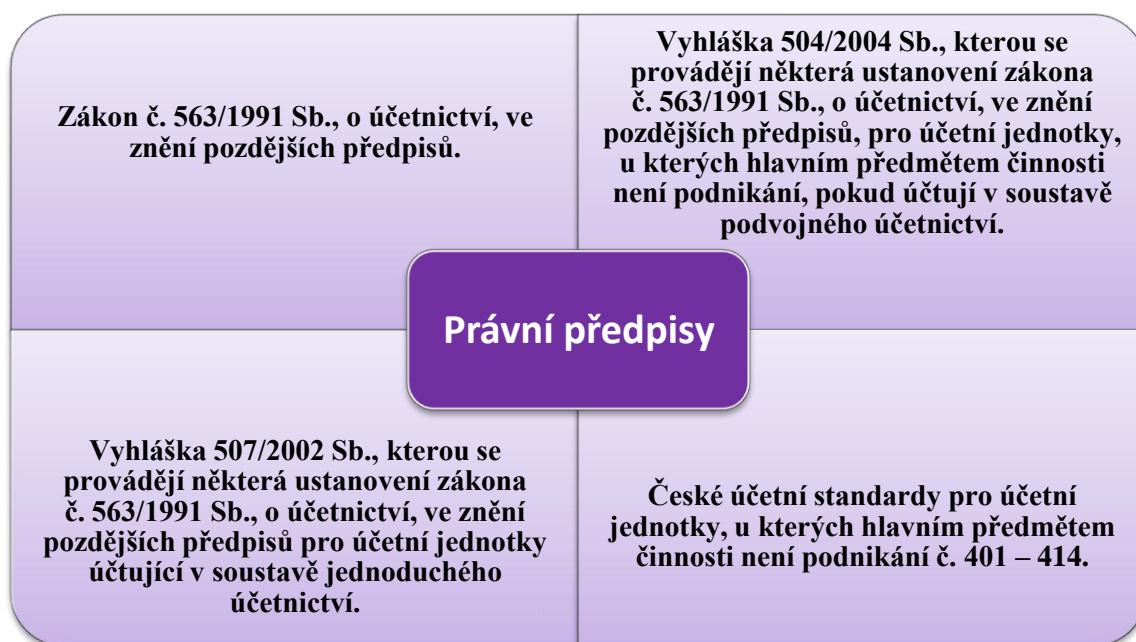
- a) občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní osobnost,
- b) církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou právní osobou,
- c) obecně prospěšné společnosti,
- d) honební společenstva,
- e) nadační fondy.

Dle zákona o účetnictví (§ 13a) účetní jednotky, které účtují ve zjednodušeném rozsahu, sestavují účtový rozvrh bez podrobnějšího členění, tzn., že mohou využívat pouze účtové skupiny. Dále mají možnost spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a nemusí účtovat o vymezených účetních případech, jako jsou např. rezervy, opravné položky aj. Účetní závěrku sestavují ve zjednodušeném rozsahu. V případě, že se účetní jednotka rozhodne změnit rozsah vedení účetnictví, musí se tato změna projevit k prvnímu dni nového účetního období.

3.1.3 Právní předpisy upravující účetnictví nadačních fondů

„Účetnictví neziskových organizací v České republice je upraveno soustavou předpisů na úrovni zákonů a norem, které navazují na jiné věcné právní předpisy a zákony. Tyto normy ve svém komplexu vytvářejí účetní systém.“ (Takáčová, 2010, str. 56) Účetnictví účetních jednotek vzniklých na neziskovém principu je upraveno následujícími právními předpisy (viz obrázek 4):

Obrázek 4: Právní předpisy upravující účetnictví neziskových organizací

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Zákon o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o účetnictví), „stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.“ (Zákon o účetnictví, § 1) Zákon o účetnictví je základní dokument. Všechny účetní jednotky, které jsou v tomto zákoně definované v § 1, se jím musí povinně řídit. Tyto účetní jednotky účtují o stavu pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Účtují do účetního období, s nímž účetní operace časově a věcně souvisí.

Účetní období je dvanáct nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců. Účetní období může být buď kalendářní, nebo hospodářský rok pro právnické osoby, přičemž hospodářský rok může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce než je leden. Dále zákon o účetnictví definuje:

- a) účetní knihy, účetní doklady, směrnou účtovou osnovu a účtový rozvrh,
- b) účetní závěrku,
- c) oceňování majetku a závazků,
- d) inventarizaci majetku a závazků,
- e) úschovu účetních záznamů,
- f) základní povinnosti při vedení účetnictví včetně pokut za nedodržení povinností stanovených zákonem.

Vyhláška č. 504/2002 Sb.

Neziskové organizace účtují dle vlastních prováděcích vyhlášek k zákonu o účetnictví. Zatímco účetní jednotky založené na podnikatelském principu se řídí vyhláškou č. 500/2002 Sb., pro neziskové jednotky je závazná vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví. Tato vyhláška je vydávána ministerstvem financí a musí se jí řídit především účetní jednotky, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání vyjma územních samosprávných celků, příspěvkových organizací, státních fondů a organizačních složek státu.

Jedná se zejména o tyto účetní jednotky (Vyhláška č. 504/2002 Sb., § 2):

- a) politické strany a politická hnutí,
- b) občanská sdružení,
- c) zájmová sdružení právnických osob,
- d) církve a náboženské společnosti,
- e) obecně prospěšné společnosti,
- f) nadace a nadační fondy,
- g) organizace s mezinárodním prvkem,

- h) společenství vlastníků jednotek,
- i) veřejné vysoké školy,
- j) jiné účetní jednotky, které nebyly založeny za účelem podnikání, s výjimkou obchodních korporací.

Tato vyhláška stanoví pro účetnictví v plném rozsahu a vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (Vyhláška 504/2002 Sb., § 1):

- a) rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- b) uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce,
- c) uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů a výnosů a výsledku hospodaření účetní závěrky,
- d) uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky,
- e) směrnou účtovou osnovu,
- f) účetní metody,
- g) metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví.

Součástí vyhlášky jsou také přílohy:

- č. 1 – uspořádání a označování položek rozvahy (bilance),
- č. 2 – uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty,
- č. 3 – směrná účtová osnova.

Směrná účtová osnova neziskových organizací obsahuje tyto účtové třídy:

- účtová třída 0 – dlouhodobý majetek,
- účtová třída 1 – zásoby,
- účtová třída 2 – finanční účty,
- účtová třída 3 – zúčtovací vztahy,
- účtová třída 4 – volná,
- účtová třída 5 – náklady,
- účtová třída 6 – výnosy,

- účtová třída 7 – ÚJ stanoví podle vnitřního předpisu,
- účtová třída 8 – ÚJ stanoví podle vnitřního předpisu,
- účtová třída 9 – vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, dlouhodobé úvěry a půjčky, závěrkové a podrozvahové účty.

Pro směrnou účtovou osnovu neziskových organizací je charakteristická absence 4. účtové třídy, kam ziskové subjekty evidují své dlouhodobé závazky a kapitál. Tato třída je nahrazena třídou 9. obsahující vlastní jmění, fondy, výsledek hospodaření, dlouhodobé úvěry a půjčky, závěrkové a podrozvahové účty. Na základě směrné účtové osnovy si každá nezisková organizace stanoví vlastní účtový rozvrh. Pro účetní jednotky je rozdělení na účtové třídy, skupiny a syntetické účty závazné, ale k jednotlivým účtům mohou používat analytické účty, které slouží zejména pro účely sestavení závěrky nebo pro potřeby finančního a personálního řízení firmy a daňové účely. (Merlíčková, 2013)

České účetní standardy

České účetní standardy vydalo Ministerstvo financí ČR a slouží k zajištění souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. Tyto účetní standardy obsahují metody a postupy při účtování a jsou vypracovány vždy pro určitou skupinu účetních jednotek v souladu s prováděcími právními předpisy. Pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem není podnikání, bylo vydáno celkem 14 účetních standardů (viz přílohu A).

3.1.4 Účetní závěrka

„Účetní závěrka je klíčovým a vrcholovým dokumentem, kterým vrcholí účetní práce v účetní jednotce za celé účetní období. Účetní závěrka musí vytvořit komplexní obraz o účetní jednotce a jejím hospodaření v minulém období.“ (Takáčová, 2010, str. 122)

Účetní závěrka musí podávat věrný a poctivý obraz o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky. Tzn., že údaje obsažené v účetní závěrce odpovídají skutečnému stavu a jsou v souladu se způsoby oceňování, odpisování a dalšími účetními metodami, principy a zásadami danými zákonem o účetnictví, vyhláškami a účetními standardy. (Takáčová, 2010) Dle Takáčové musí informace uváděné v účetní závěrce obsahovat tyto kvalitativní požadavky.

- **Spolehlivost** – účetní závěrka zobrazuje věrný a pravdivý obraz o předmětu účetnictví, finanční a majetkové situaci účetní jednotky a informace musí být úplné a včasné z hlediska uživatele výkazů.
- **Srovnatelnost** – účetní závěrka musí být sestavena takovým způsobem, aby bylo možné ji srovnat s předchozími účetními obdobími nebo s jinými účetními jednotkami. Jakékoliv odchylky od používaných účetních metod musí být popsány a zdůvodněny v příloze.
- **Srozumitelnost** – údaje v účetní závěrce jsou sestaveny tak, aby uživatel účetní závěrky bych schopný vytvořit si komplexní představu o majetkové či finanční situaci účetní jednotky.
- **Významnost** – veškeré důležité údaje a souvislosti jsou nezbytnou součástí účetní závěrky. Mohou být vynechány pouze v případě, že způsobují nesrozumitelnost pro uživatele.

Účetní závěrka všech účetních jednotek, které podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebyly založeny za účelem podnikání, musí obsahovat rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu. Součástí může být i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního jmění účetní jednotky. Účetní závěrka může být sestavována v plném rozsahu či ve zjednodušeném rozsahu, přičemž účetní jednotky, které mají povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem a zveřejňovat ji, tvoří rozvahu a výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu.

Rozvaha

Rozvaha je účetní výkaz, ve kterém je zachycen stav majetku a jiných aktiv, vlastního jmění, závazků a jiných pasiv. Rozvaha poskytuje informace o stavu účtů jak k rozvahovému dni, tak i ke konci minulého období. Uspořádání a označování položek rozvahy je uvedeno v příloze č. 1 vyhlášky č. 504/2002 Sb. Položky aktiv jsou v rozvaze uvedeny neupravené o opravné položky a oprávký, jedná se o tzv. brutto. Opravné položky a oprávký jsou uvedeny v rozvaze v záporných hodnotách. (Merlíčková, 2013)

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty obsahuje konečné stavy výsledkových účtů, na základě kterých se zjišťuje výsledek hospodaření. Výsledovka obsahuje zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů a hospodářský výsledek se zjišťuje před zdaněním a po zdanění samostatně za hlavní činnost a hospodářskou činnost. Ve výsledovce se neuvádějí údaje z minulého období. Výsledovka je sestavována podle přílohy č. 2 vyhlášky 504/2002 Sb. (Merlíčková, 2013)

Příloha

V příloze se uvádějí doplňující informace o účetní závěrce. Příloha nemá žádnou předepsanou formu, vyhláška č. 504/2002 Sb. předepisuje pouze obsah přílohy.

3.2 Daňové aspekty nadačních fondů

Daň je „*Povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmu) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti).*“ (Kubátová, 2010, str. 15) Přestože nadační fondy mohou být plátcí i poplatníky všech daní, zpravidla u nich bývá uplatňován omezený daňový režim. Je to především proto, že v rámci své veřejné prospěšnosti mohou využívat různá zvýhodnění, osvobození či výjimky ze zdanění.

3.2.1 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a jedná se o daň příjmu. Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Některé z těchto příjmů jsou poté zákonem vyjmuty, osvobozeny, nebo je možné využít zvýhodněného daňového režimu. (Pelc, 2010) Zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok.

Zdaňování neziskových organizací je velmi složitou kapitolou zákona o daních z příjmů. Zjištění daňového základu je komplikovanější, než u běžných podnikatelských subjektů. Na první pohled se může zdát, že zákon je k neziskovým organizacím

benevolentnější, neboť vybírá jen určité druhy příjmů, které podléhají dani. U podnikatelských subjektů vzniká kladný základ daně pouze v případě, že příjmy jsou vyšší než výdaje, výsledky jednotlivých činností (i ztrátových) jsou sčítány dohromady. Tento postup u neziskových organizací není povolen a není možné ani odečítat ztrátu z minulých let mimo hospodářskou činnost. Zatímco podnikatelské subjekty sledují výsledky jednotlivých činností jen na základě vlastního rozhodnutí, neziskové organizace tak činí ze zákona a k výsledkům se dostávají pomocí mnohdy složitých postupů. (Merlíčková, 2013) Vyhláška 504/2002 Sb., stanoví, že nezisková organizace musí ke dni účetní závěrky vykázat náklady, výnosy a výsledek hospodaření zvlášť za hlavní činnost a zvlášť za činnost hospodářskou (např. doplňkovou, vedlejší).

U veřejně prospěšného poplatníka **jsou předmětem daně** dle zákona o daních z příjmů (§ 18a odst. 2) vždy příjmy z reklam, příjmy z členského příspěvku, příjmy v podobě úroku, a příjem z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku a příjmy plynoucí z provozování hospodářské činnosti, pokud jsou vyšší než náklady na tuto činnost vynaložené. **Předmětem daně nejsou** (§ 18a odst. 1) mimo jiné příjmy z hospodářské činnosti, pokud jsou výdaje vynaložené na tuto činnost vyšší, dále dotace, příspěvky a jiné podpory z veřejných rozpočtů. **Od daně jsou osvobozeny** (§ 19 odst. 1) např. členské příspěvky podle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin, příjem nadace, která je veřejně prospěšným poplatníkem, z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje, pokud tento příjem slouží k účelu, pro který nadace byla zřízena a pokud tento příjem nadace nepoužila v rozporu se zákonem.

Položky snižující základ daně

U neziskových organizací je obvyklé, že veškeré příjmy (od zřizovatelů, dotace, dary, členské příspěvky či příjmy z hlavní činnosti) nestačí na pokrytí výdajů. Zákon o daních z příjmů umožňuje snížit základ daně až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč. V případě, že 30 % ze základu daně je méně než 300 000 Kč, je možné odečíst částku ve výši 300 000 Kč, ale ne více, než je základ daně. Podmínkou takto sníženého základu daně je, že nejpozději ve třech bezprostředně následujících obdobích použije organizace takto ušetřené prostředky ke krytí výdajů, které souvisí s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně z příjmu právnických osob. (Pelc, 2010) I v případě, že

u neziskové organizace díky položkám snižující základ daně nedojde k vyměření žádné daňové povinnosti, je povinna tato organizace podat daňové přiznání. Daňové přiznání organizace podávat nemusí, když má pouze příjmy, které jsou od daně osvobozeny, nebo nejsou předmětem daně nebo se jedná o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, kromě příjmů podle § 36 odst. 6 písm. a).

3.2.2 Daň darovací

Daň darovací byla upravena zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti ve znění pozdějších předpisů. Od 1. ledna roku 2014 došlo ke zrušení této daně a v souvislosti s rekonstrukcí soukromého práva byla tato daň zahrnuta do daně z příjmu. Osvobození od daně darovací však zůstává podobné předchozímu. Přestože již daň darovací v letošním roce není platná, je zde zmíněná především proto, že praktická část této práce je zpracována za období roku 2012 a 2013, tedy za období, kdy daň byla upravována zmíněným zákonem. Pro nadační fondy jsou dary jedním z důležitých zdrojů financování. **Předmětem této daně** (§ 6 odst. 1) je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu nebo v souvislosti s právním úkonem. Darovány mohou být nemovitosti a movitý majetek a jiný majetkový prospěch. Dar, který nadační fond jakožto veřejně prospěšný poplatník přijme a použije na účely definované zákonem, je sice předmětem daně, avšak je od daně darovací osvobozen (§ 20 odst. 4). Poplatník, který dar přijme, je povinen ho prokázat, což je nejčastěji splněno pomocí darovacích smluv. Přestože jsou veřejně prospěšní poplatníci od daně darovací osvobozeni, jsou povinni podávat daňové přiznání.

4 Představení Nadačního fondu Incrementum

Tabulka 2: Základní informace o Nadačním fondu Incrementum

Název:	Nadační fond Incrementum
Spisová značka:	N 110 vedená u Krajského soudu v Plzni
Sídlo:	Plzeň – Jižní předměstí, Žižkova 1737/52, PSČ 301 00
Identifikační číslo:	291 24 743
Právní forma:	Nadační fond
Způsob jednání:	Jménem nadačního fondu jedná předseda správní rady
Zakladatel:	JUDr. Marek Gorges
Nadační kapitál:	20 000 Kč

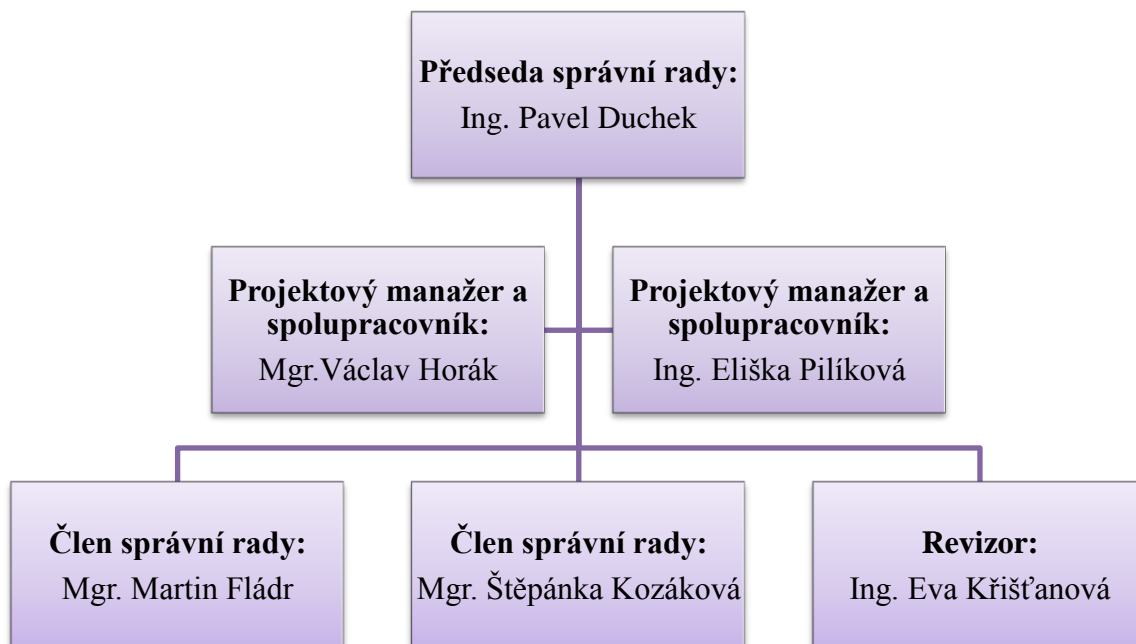
Zdroj: Veřejný rejstřík dostupný na justice.cz, 2014

Nadační fond Incrementum byl založen 20. ledna 2012 a dnem 1. března 2012 vznikl zapsáním do obchodního rejstříku vedeného u Krajského soudu v Plzni. Hlavním cílem nadačního fondu je „*Poskytování pomoci dětem, mladistvým a mladým lidem do 24 let věku, nacházejícím se ve ztížených životních (zejména sociálních) podmínkách za účelem podpory jejich osobnostního rozvoje.*“ (Výroční zpráva, 2012, str. 5) Nadační fond Incrementum se zaměřuje na děti a mladistvé disponující nezanedbatelným potenciálem a svoji činností je motivuje k dosahování osobních cílů a k rozvoji vlastních schopností. Cílovou skupinou jsou děti vyrůstající v prostředí ústavní péče či mimo ni, a které jsou nějakým způsobem sociálně znevýhodněny nebo tělesně či smyslově postiženy. Vybraným jedincům jsou přiděleny materiální dary, které napomáhají rozvoji jejich určitého talentu. Dalším způsobem pomoci je zapůjčení hodnotného předmětu zájemci, který s jeho prostřednictvím rozvíjí své schopnosti a po předem stanovené (i neurčité) době tento předmět předá dalšímu zájemci. Při rozhodování o poskytnutí určité pomoci hraje hlavní roli především vlastní snaha jedince o dosažení konkrétního cíle, rozvoje či posunu v životní oblasti. Tento cíl musí být písemně zaznamenán ve **smlouvě o poskytnutí podpory Nadačním fondem**. (Výroční zpráva, 2012)

4.1 Organizační struktura

Předsedou správní rady je Ing. Pavel Duchek, který vystupuje také jako jednatel společnosti Blue Projects Agency, s. r. o., generální sekretář Technological Initiative Pilsen a člen vědecké rady Centra nových technologií a materiálů. Dalšími členy správní rady jsou Mgr. Martin Fládr a Mgr. Štěpánka Kotáková. Mgr. Martin Fládr působí jako etoped v Dětském diagnostickém ústavu v Plzni a současně jako zastupitel městského obvodu Plzeň 3. Mgr. Štěpánka Kozáková vykonává funkci pracovnice ministerstva zdravotnictví ČR. Funkci revizora Nadačního fondu vykonává Ing. Eva Křišťanová. Projektoví manažeři Mgr. Václav Horák a Ing. Eliška Pilíková spolupracují s Nadačním fondem a napomáhají vyhledávat vhodné uchazeče. Všechny výše zmíněné osoby pracují pro Nadační fond Incrementum bez nároku na finanční odměnu. Schéma organizační struktury je zobrazeno na obrázku 5. (Výroční zpráva, 2012)

Obrázek 5: Organizační struktura Nadačního fondu Incrementum

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

4.2 Programy podpor

Nadační fond zřizuje celkem 5 programů podpor, do kterých jsou zařazováni jednotliví uchazeči. Programy Poupě, Šipka a Meta jsou rozděleny dle věkové kategorie. Následující dva programy Splněný sen a Mladý technik jsou charakteristické svým specifickým zaměřením na zájemce o podporu.

Program Poupě

Tento program je zaměřen na děti do 12 let, u kterých se začíná rozvíjet zájem např. sportovního, přírodovědného nebo výchovného charakteru a dá se předpokládat, že se danou činností budou v budoucnu zabývat. Podpora může mít podobu určitého materiálního daru nebo časově omezeného financování vybrané aktivity.

Program Šipka

Cílovou skupinou tohoto programu jsou děti staršího školního věku v rozmezí 12 – 18 let. Příjemci jsou podporováni v činnosti, které se již určitou dobu věnují. I v této kategorii je možné poskytnutí jak materiálního daru, tak finanční podpory. Další možností je zapůjčení potřebného předmětu.

Program Meta

Program Meta je orientován na příjemce v mladém věku 18 a 24 let. Smyslem tohoto programu je podpora rozvoje a seberealizace v oblasti například technicko-vědního, sportovního nebo estetického charakteru. Tento program se dále snaží podporovat jedince v jeho snaze předávat své zkušenosti dalším zájemcům.

Program Splněný sen

Tento program zahrnuje uchazeče, kterým nemůže být poskytnuta pomoc z momentálně dostupných finančních zdrojů Nadačního fondu Incrementum. Napomáhá vyhledávání dárců, kteří jsou ochotni podporovat konkrétního chlapce či dívku ve svém osobním rozvoji či zájmu. Dárce si může vybrat, které konkrétní osobě poskytne svoji pomoc.

Program Mladý technik

Smyslem tohoto programu je podporovat u zájemců ve věku od 6 do 24 let rozvoj v technických oborech. U mladších jedinců je podpora zaměřena na technické myšlení a volnočasové aktivity v této oblasti. U starších příjemců je více kladen důraz na rozvoj a seberealizace v technickém odvětví napomáhající k budoucímu studiu či povolání.

5 Účetnictví a daně Nadačního fondu Incrementum

5.1 Účetnictví Nadačního fondu Incrementum

Nadační fond Incrementum vede účetnictví na základě právních předpisů platných na území České republiky, jimiž jsou:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 653/1991 sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání,
- České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., č. 401 až č. 414.

Účetní jednotka si sestavila účtový rozvrh podle vzorové účtové osnovy (viz přílohu B) obsažené v příloze č. 3 vyhlášky č. 504/2002 Sb. Nákladové a výnosové účty jsou rozděleny na ovlivňující a neovlivňující základ daně. Účetní jednotka má ze zákona povinnost rozlišovat náklady vynaložené na hlavní činnost a náklady vynaložené na doplňkovou činnost, proto jsou některé nákladové účty analyticky rozděleny. Přestože nadační fond nevykonával v účetním období 2012 a 2013 žádnou doplňkovou činnost, v budoucnu by tomu tak mohlo být. Účtový rozvrh obsahuje 9. účtovou třídu, která je charakteristická pro neziskové organizace, a zaznamenává údaje o vlastním jmění, fondech, rezervách, výsledku hospodaření, dlouhodobých závazcích a bankovních úvěrech aj.

Účetním obdobím je kalendářní rok. Účetní záznamy jsou pravidelně zálohovány, originály účetních dokladů jsou uschovávány v archivu po zákonem stanovenou dobu pěti let. Účetní závěrka je zpracovávána podle zákona o účetnictví a podle postupů účtování pro neziskové organizace v aktuálním platném znění. Z důvodu, že Nadační fond Incrementum nevykonával v roce 2012 a 2013 žádnou hospodářskou činnost, nebylo podáváno daňové přiznání k dani z příjmu právnických osob. K přijatým darům bylo zpracováno daňové přiznání k dani darovací.

5.2 Účetní program

Nadační fond Incrementum má vedené účetnictví v účetním softwaru Money S3, který poskytuje společnost CÍGLER SOFTWARE, a. s. Tento program patří mezi nejpoužívanější programy malými i středními podniky v České republice i na Slovensku. (Money.cz, 2014) Money S3 umožňuje vést jak daňovou evidenci, tak i podvojný účetnictví a obsahuje všechny potřebné moduly, jako jsou adresáře, fakturace, sklady, objednávky, mzdy apod., a dále se vyznačuje svým přehledným a rychlým ovládním. Money S3 je používán podnikateli, drobnými živnostníky, prodejci, poskytovateli služeb, velkoobchodními řetězci, zemědělskými družstvy, strojírenskými firmami a především účetními firmami. Program je vhodný pro neziskové organizace zejména díky své speciální variantě „Money S3 pro neziskové organizace a školy“, který je nabízen za zvýhodněnou cenu po předložení kopie výpisu z obchodního rejstříku. Vývojáři účetní program neustále a pravidelně aktualizují a tím tak předcházejí případným chybám v účtování z důvodu legislativních změn. Účetní program je možné vybavit i rozšiřujícími doplňky a moduly, jako je například kniha jízd či cestovní náhrady, účetní analýzy pro snadné čištní salda nebo účetní centrála pro přenášení dokladů od klientů. Účetnictví Nadačního fondu Incrementum je zpracováváno firmou Blue Projects Agency, s. r. o., která vede účetnictví také podnikatelským subjektům a ke své činnosti používá komplet Premium, který je charakteristický svým kompletním vybavením veškerých modulů a je proto vhodný pro účetní firmy. Důvodem, proč společnost využívá účetní program Money S3 je především jeho snadné a přehledné ovládní a vždy aktuální legislativa. Další velkou výhodou je poskytování help linky, které je dle interních zdrojů podniku lepší v rychlosti poskytování informací, než například u účetního programu Pohoda. Program také umožňuje kopírovat účetní doklady při účtování, tudíž není potřeba vyplňovat znova celý účetní doklad a lze jen přepsat částku a datum a popis účetní operace. Program má ale také některé nevýhody. Například korekce v zaokrouhlování finanční částky se po úpravě účetního dokladu smažou a je potřebné je udělat znova. Další nevýhodou je, že nelze kopírovat doklady z předešlého roku a je tedy potřeba vypracovat kompletně nové.

5.3 Specifika účetnictví NF Incrementum a jeho komparace s s. r. o.

5.3.1 Účtování na bankovním účtu

Před vznikem nadačního fondu bylo potřeba založit bankovní účet. U neziskových organizací bývá zpravidla zřizován **transparentní bankovní účet**, který má Nadační fond Incrementum zřízen u RaiffeisenBank. Transparentní bankovní účet funguje obdobně jako běžný podnikatelský účet, pouze s tím rozdílem, že kdokoliv může sledovat transakce a pohyby na účtech prostřednictvím internetu. (Podnikator.cz, 2012) Tyto účty jsou určeny primárně pro organizace, jejichž činnost by měla být finančně „průhledná“. Mezi tyto organizace bezesporu nadační fondy patří, neboť hospodaří s majetkem, který získávají darováním a z různých příspěvků od veřejnosti, která má právo vědět, jak je s jejím majetkem nakládáno. Tyto transparentní bankovní účty tedy slouží k ochraně peněz před jejich zpronevřením. Uživatel může k jednotlivým transakcím připsovat poznámky, které se na transparentním účtu objeví, a napomáhají tak k lepší přehlednosti. Služby transparentního účtu poskytuje v České republice řada bankovních institucí, např. Fio banka, Česká spořitelna, RaiffeisenBank, GE Money Bank. GE Money Bank poskytuje transparentní účet určený speciálně pro nadace a nadační fondy. Tento účet od GE Money Bank obsahuje finanční úlevu od některých poplatků a další výhody uvedené v tabulce 3.

Tabulka 3: Výhody transparentního bankovního účtu od GE Money

---

Zvýhodněné úročení zůstatků úrokem 0,5 % p. a.

Zdarma vedení běžného účtu v CZK při měsíčních elektronických výpisech

Zdarma příchozí a elektronické odchozí transakce

Zdarma hotovostní vklady třetích stran (příspěvatelů)

Zdarma zřízení a vedení elektronického bankovníctví

Zdroj: vlastní zpracování dle Gemoney.cz, 2014

Nadační fond Incrementum platí transakční poplatky za vedení účtu u RaiffeisenBank ve výši 335 Kč měsíčně. Z důvodu, že v současné době Incrementum nedisponuje příliš

velkými finančními prostředky, a nachází se v pozici, kdy svoji činnost teprve rozvíjí, lze na tomto místě navrhnout, aby zvážil přechod na levnější bankovní účet.

Ještě před vznikem Nadačního fondu Incrementum byly na účtu zaznamenány určité pohyby, které byly po vzniku účetní jednotky zaúčtovány následujícím způsobem (viz tabulka 4). Zmíněny jsou zde především z důvodu, že účetní případy demonstrují určitá specifika v účtování neziskových organizací. Vklad nadačního jmění se stal součástí zahajovací rozvahy.

Tabulka 4: Účtování účetních operací na bankovním účtu

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
1. BV – počáteční vklad nadačního jmění	20 000	221	901
2. BV – poplatky za vedení účtu	335	549	221
3. BV – připsané kladné úroky	0,05	221	644

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

Komparace účetních případů s podnikatelským subjektem

Vložení počátečního kapitálu bylo zaúčtováno na účet 901 – nadační jmění, zatímco u s. r. o. by byl počáteční vklad zaúčtován na účet 411 – základní kapitál. Zde je vhodné zmínit také odlišnost od podnikatelského subjektu ve výši vkladu. Nadační fondy nemají povinnost vkládat určitou minimální výši do nadačního kapitálu, zatímco s. r. o. má povinnost vložit minimální základní kapitál 200 000 Kč (od roku 2014 už jen 1 Kč). Bankovní poplatky za vedení účtu jsou u s. r. o. účtovány na účet 568 – ostatní finanční náklady. Neziskové organizace účtovou skupinu 56 – finanční náklady vůbec nemají. Na účet 644 nejsou účtovány smluvní pokuty a úroky z prodlení, jak je tomu u podnikatelských subjektů, ale běžné úroky z bankovních účtů.

5.3.2 Účtování přijatých darů

V průběhu prvního roku fungování Nadační fond Incrementum přijal peněžní dar v hodnotě 30 000 Kč pro naplňování účelu, za kterým byl nadační fond zřízen. V roce 2013 byl pak přijat MiniGrant od Nadačního fondu Veolia v rámci projektu „*Společně s Veolii nápomocni potřebných talentům*“ ve výši 20 000 Kč. Oba tyto přijaté dary byly zaúčtovány stejným způsobem. Neziskové organizace používají účtovou skupinu 68 – přijaté příspěvky, ve které se účtují přijaté příspěvky a dary na provozní činnost účetní jednotky. Skupina je rozdělena na účty:

- 681 – přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami, kam jsou evidované příspěvky od organizačních složek určené na provozní činnost, pokud jsou účetními jednotkami,
- 682 – přijaté příspěvky (dary) – kde jsou účtovány veškeré přijaté příspěvky jak od právnických, tak i fyzických osob určené na provozní činnosti,
- 684 – přijaté členské příspěvky – jsou zde zaznamenávány přijaté členské příspěvky dle stanov, statutu, zřizovacích nebo zakladatelských listin.

V případě, že by byl dar poskytnut pro rozšíření nadačního kapitálu, byl by zaznamenán v účtové skupině 90 – nadační jmění. Přijetí daru lze zaúčtovat tedy dvěma způsoby (viz tabulku 5). Další možností by bylo přijetí daru jako dlouhodobého majetku či krátkodobého majetku.

Tabulka 5: Účtování přijatého daru

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
1. přijetí peněžitého daru na provozní činnost	30 000	221	682
2. přijetí peněžitého daru do nadačního kapitálu	30 000	221	901
3. přijetí hmotného daru do dlouhodobého majetku	> 40 000	042	682
4. přijetí hmotného daru jako materiál		112	682

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Za rok 2012 i 2013 bylo nutné k těmto přijatým darům podat daňové přiznání k dani darovací při nabytí majetku osvobozeného od daně. Od roku 2014 tato povinnost odpadá, neboť došlo ke zrušení daně dědické, darovací a z převodu nemovitosti a nadační fond jednoduše přijaté příspěvky zahrne mezi příjmy osvobozené od daně z příjmu. Ke každému přijatému daru je dále nutné, aby bylo sepsáno **potvrzení daru**, které má zákonem stanovené náležitosti, a **darovací smlouva**, dle které je prokázáno přijetí daru pro daňové účely. Oba tyto dokumenty obsahují informace o obou zúčastněných subjektech a účel, na který byl dar poskytnut.

Komparace účtování přijatého daru s podnikatelským subjektem

Základním rozdílem v účtování darů u s. r. o. je ten, že dary nikdy nejsou účtovány do výnosů, tedy do 6 – účtové třídy. U podnikatelských subjektů jsou v účtové skupině 68 evidovány mimořádné výnosy. Dary pro s. r. o. nepředstavují výnos, jako v neziskovém subjektu a jsou evidovány na účtu 413 – ostatní kapitálové fondy. Dále se pak jen rozlišuje, zda se jedná o dar hmotný dlouhodobé či krátkodobé povahy, či zda jde o dar finanční (viz tabulka 6).

Tabulka 6: Účtování přijatého daru v s. r. o.

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
1. věcný dar do dlouhodobého majetku	> 40 000	042	413
2. věcný dar jako materiál		112	413
3. finanční dar		221	413

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

5.3.3 Účtování poskytnutých darů

Nadační fond poskytnul v rámci naplňování svého účelu dva hmotné dary v roce 2012. Tyto dary byly zakoupeny z peněžních prostředků, které byly získány výše zmíněným způsobem. Prvním darem byl jezdecký kabát v hodnotě 4 140 Kč a druhý dar notebook v hodnotě 6 228 Kč. Oba dary byly zaúčtovány totožným způsobem. V roce 2013 byl poskytnut dar na výuku jezdeckví ve výši 8 tis. Kč, což je dar v podobě služby.

Tabulka 7: Účtování poskytnutých darů

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
1. nákup notebooku na fakturu	6 228	501.300	321
2. úhrada faktury	6 228	321	221
3. náklady na reprezentaci (slavnostní předání)	329	513	321
4. úhrada faktury	329	321	221
5. poskytnutí finančního daru na výuku jezdeckví	8 000	518.300	221

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

Nadační fond Incrementum účtuje dary na účet 501 – spotřeba materiálu, který je analyticky rozdělen na účet 501.000 – spotřeba materiálu a 501.300 – spotřeba materiálu určeného k darování, kde jsou evidovány všechny poskytnuté dary Nadačním fondem, a jedná se o náklad neovlivňující daň z příjmu. Poskytnuté dary jsou účtovány na účet 501 – spotřeba materiálu z důvodu, že Nadační fond si dary ponechává ve svém majetku, a vlastně dojde pouze k propůjčení. Jedná se tedy o období, kdy podnikatelský subjekt účtuje drobný majetek na spotřebu materiálu. Dalším možným způsobem zaúčtování poskytnutého daru je na účet 518 – ostatní služby, a to v případě, kdy je dar ve formě peněžní a je určen na poskytnutí nějaké služby (viz tabulku 7).

Způsob účtování poskytnutých darů v s. r. o.

Řada podniků také poskytuje dary a často právě neziskovým organizacím. Většinou se jedná o finanční prostředky, ale mohou to být i hmotné či nehmotné dary. Jedním z důležitých motivů, proč podniky poskytují dary je to, že je lze použít jako položku odčitatelnou od základu daně z příjmů. Zákon o daních z příjmů definuje v jakých případech nebo na jaké účely musí být dary určeny, aby bylo možné snížit základ daně. Pokud se podnik rozhodne poskytnout dar, je tento dar zaúčtován na nákladový účet 543 – dary.

5.3.4 Časové rozlišení

Nevýdělečné organizace jsou povinny náklady a výnosy zásadně časově rozlišovat a tedy přiřazovat do správného účetního období. U společnosti lze nevýznamné částky, u kterých není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím nesleduje opravování hospodářského výsledku, časově nerozlišovat. U Nadačního fondu Incrementum se časově rozlišují každé částky, i když jsou malé a jedná se o pravidelnou platbu. Při kontrole účetnictví to bylo vyžadováno daňovým poradcem. V roce 2012 vznikly nadačnímu fondu náklady příštích období ve výši 23 Kč. Zaúčtování proběhlo následujícím způsobem (dle tabulky 8).

Tabulka 8: Účtování časového rozlišení v Incrementum

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
Účtování v roce 2012			
1. FAP za vedení DNS záznamu	156	518	321
2. FAP za vedení DNS záznamu	23	381	321
3. BV - Úhrada faktury přijaté	179	321	211
Účtování v roce 2013			
4. ID – DNS záznam – vyrušení časového rozlišení	23	518	381

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

Komparace s podnikatelským subjektem

Zaúčtování by proběhlo totožným způsobem jak v neziskové organizaci, tak i v s. r. o. Rozdílem v tomto případě je pouze to, že podnik by takto nízké částky pravděpodobně časově vůbec nerozlišoval.

5.3.5 Kurzové rozdíly

V roce 2013 vznikl účetní jednotce kurzový zisk z důvodu, že jeden z darovaných předmětů byl zakoupen v zahraničí. Zákon o účetnictví stanovuje, že účetnictví je nutné vést v české měně. Pohyb kurzu české měny vůči zahraniční se mění a dochází tak ke

kurzovým ziskům nebo ke kurzovým ztrátám. Kurzové rozdíly jsou zpravidla účtovány výsledkově a v neziskových organizacích se kurzový zisk účtuje na účet 645 – kurzové zisky, a kurzové ztráty na účet 545 – kurzové ztráty. Nadační fond Incrementum přepočítává cizí měnu denním kurzem, který vydává každý den Česká národní banka. Hodnota fotoaparátu byla 253,53 EUR. V době pořízení byl kurz 25,64 CZK/EUR. V době úhrady fotoaparátu došlo k poklesu kurz na 25,50 CZK/EUR, tudíž účetní jednotce vznikl kurzový zisk ve výši 35,51 Kč. Způsob zaúčtování zobrazuje tabulka 9.

Tabulka 9: Účtování kurzového zisku

Účetní případ	Částka v Kč	MD	DAL
1. FAP – nákup fotoaparátu NIKON	6 500,51	501.300	321
2. BV - úhrada faktury za nákup fotoaparátu NIKON	6 465,00	321	221
3. ID - kurzový zisk	35,51	321	645

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

Komparace s podnikatelským subjektem

Ve srovnání s s. r. o. je účtování kurzových rozdílů v nadačním fondu založené na stejném principu. Kurzové zisky jsou zahrnuty do výnosů a kurzové ztráty do nákladů. Rozdílná je opět účetná skupina. Zatímco v neziskové organizaci jsou kurzové rozdíly účtovány do skupiny 54 – ostatní náklady (pro ztrátu) a 64 – ostatní výnosy (pro zisk), v ziskovém subjektu jsou kurzové rozdíly účtovány do skupiny 56 – finanční náklady (pro ztrátu) a 66 – finanční výnosy (pro zisk).

5.4 Účetní závěrka

5.4.1 Struktura finančních výkazů v letech 2012 a 2013

Rozvaha

Nadační fond Incrementum byl počátkem roku 2012 založen vkladem 20 000 Kč, který byl vložen na bankovní účet. Z rozvahy je patrné, že veškerý majetek, který nadační fond vlastní je tvořen krátkodobým finančním majetkem. Nadační fond nevlastní žádný

dlouhodobý hmotný ani nehmotný majetek ani neuskutečnil žádné finanční investice. Nevlastní žádné zásoby. Výnosy a náklady se účtují časově rozlišené, tj. do období, s nímž věcně i časově souvisejí, na základě předání zboží nebo služeb bez ohledu na okamžik platby. Nadační fond za účetní období nevyužil žádné cizí zdroje. Nadační fond nemá žádné zaměstnance a členům statutárních, kontrolních a jiných orgánů určených statutem nebyly stanoveny ani vyplaceny žádné odměny a funkční požitky. Rozvaha pro rok 2012 je zobrazena v tabulce 10.

Tabulka 10: Rozvaha Nadačního fondu Incrementum 2012

Rozvaha k 31. 12. 2012 v Kč			
AKTIVA	Částka v Kč	PASIVA	Částka v Kč
Krátkodobý majetek celkem	32 173,85	Vlastní zdroje celkem	32 173,85
<i>Krátkodobý finanční majetek</i>	32 150,85	<i>Jmění celkem</i>	20 000
- Pokladna	181	<i>Výsledek hospodaření celkem</i>	12 173,85
- Účty v bankách	31 969,85	<i>Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení</i>	12 173,85
<i>Náklady příštích období</i>	23		
Aktiva celkem	32 173,85	Pasiva celkem	32 173,85

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

V roce 2013 se struktura rozvahy nijak nezměnila a je tvořena stejnými položkami, jako v předchozím roce.

Výkaz zisku a ztráty

Nadační fond Incrementum v roce 2012 poskytl dary v celkové hodnotě 10 365 Kč. Náklady na reprezentaci vznikly při slavnostním předání daru. Ostatní náklady za služby byly vynaloženy na potřebné poradenství a nákup reklamního stojanu. Zbylé ostatní náklady jsou souhrnem poplatků za vedení bankovního účtu. Výnosy představuje především přijatý dar, který byl připsán na bankovní účet a dále využit pro realizaci účelu nadačního fondu.

Výsledek hospodaření je tvořen nadačními příspěvky a nadačními dary a náklady nadačního fondu. Pro rok 2012 tvořil výsledek hospodaření zisk ve výši 12 173,85 Kč. Tento výsledek hospodaření byl převeden na účet 932 – nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let. Zde lze spatřit další rozdíl od podnikatelského subjektu. U s. r. o. bývá zvykem, že zisk je rozdělen do povinných fondů, dále jsou vyplaceny podíly společníkům a až poté, zbude-li nějaká částka, je zaevidovaná na účet 428 – nerozdělený zisk. Nadační fond nerozděluje zisk do žádných fondů a rozdělování zisku mezi členy je zákonem zakázáno. Nadační fond nevyvíjel v roce 2012 žádnou hospodářskou činnost, tudíž mu nebyla vyměřena žádná daň z příjmu a nebylo potřeba podávat daňové přiznání. Výkaz zisku a ztráty zobrazuje tabulka 11.

Tabulka 11: Výkaz zisku a ztráty nadačního fondu Incrementum v roce 2012

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2012			
NÁKLADY	Částka v Kč	VÝNOSY	Částka v Kč
Spotřeba materiálu	10 368	Úroky	3,75
Služby celkem	4 335	Přijaté příspěvky	30 000
<i>Náklady na reprezentaci</i>	329		
<i>Ostatní služby</i>	4 006		
Ostatní náklady celkem	3 3126,90		
Náklady celkem	17 829,90	Výnosy celkem	30 003,75
Výsledek hospodaření před zdaněním			12 173,85
Výsledek hospodaření po zdanění			12 173,85

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

V roce 2013 Nadační fond Incrementum vykázal ztrátu ve výši 5 008,35 Kč. Je to dáno tím, že poskytl více darů, než kolik jich přijal a také ani v tomto roce nevykonával žádnou vedlejší hospodářskou činnost, kterou by mohl získat finanční prostředky. Tato ztráta bude v dalším roce zaúčtována na účet 932 – nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let. Výkaz zisku a ztráty za rok 2013 zobrazuje tabulka 12.

Tabulka 12: Struktura výkazu zisku a ztráty 2013

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2013			
NÁKLADY	Částka	VÝNOSY	Částka v Kč
Spotřeba materiálu	21 454,51	Ostatní výnosy celkem	39,16
Služby celkem	1 637,00	Úroky	3,65
<i>Náklady na reprezentaci</i>	243	<i>Kurzové zisky</i>	35,51
<i>Ostatní služby</i>	1 394	Přijaté příspěvky celkem	20 000
Ostatní náklady celkem	1 956		
Náklady celkem	25 047,51	Výnosy celkem	20 039,16
Výsledek hospodaření před zdaněním			- 5 008,35
Výsledek hospodaření po zdanění			- 5 008,35

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

5.4.2 Inventarizace majetku a závazků

Nadační fond Incrementum ke konci účetního období provádí inventarizaci veškerých majetkových účtů, na které bylo v průběhu účetního období účtováno a zjišťuje, zda skutečný stav odpovídá účetnímu. Závazky Nadační fond Incrementum ke konci účetního období žádné nemá. Jelikož Incrementum nemá ani žádný dlouhodobý majetek nebo zásoby, inventarizace byla provedena pouze u pokladny a bankovního účtu. K inventarizaci je vyhotoven inventurní soupis (Vzor viz přílohu C), na který je zaznamenán skutečný stav a účetní stav. Skutečný stav na bankovním účtu se dokládá pomocí bankovních dokladů, k pokladně je přiložena výčetka platidel.

5.4.3 Příloha k účetní závěrce roku 2012

V průběhu praxe v Nadačním fondu Incrementum byla zpracována příloha k účetní závěrce podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., § 30. Tato příloha nebyla nikde Nadačním fondem Incrementum zveřejněna a mohla by sloužit jako předloha pro vypracování přílohy v dalších letech.

Tabulka 13: Příloha k účetní závěrce pro rok 2012

Příloha k účetní závěrce Sestavena k 31. 12. 2012 Nadační fond Incrementum	
Základní informace	
Název: Nadační fond Incrementum Sídlo: Žižkova 52, Plzeň – Jižní předměstí, PSČ 30 100 IČ: 29124742 Právní forma: nadační fond Zapsán v nadačním rejstříku, vedeném Krajským soudem v Plzni, oddíl N, vložka 110 Účel založení nadačního fondu: Poskytování pomoci dětem, mladistvým a mladým lidem do 24 let, nacházející se ve ztížených životních, sociálních podmínkách za účelem podpory jejich osobního rozvoje. Nadační jmění: 20 000 Kč vloženo jako vklad na běžný účet	
Organizační struktura	
Předseda správní rady: Ing. Pavel Duchek Členové správní rady: Mgr. Martin Fládr; Mgr. Štěpánka Kozáková Revizor: Ing. Eva Křišťanová Zřizovatel: Marek Görges	
Informace o vedení účetnictví	
Účetní období: kalendářní rok. Účetnictví je vedeno na základě právních předpisů platných na území ČR. Účetnictví je vedeno v účetním programu Money S3. Účetní záznamy jsou pravidelně zálohovány, originály účetních dokladů jsou uschovány v archivu. Příložená účetní závěrka byla připravena podle zákona o účetnictví a podle postupů účtování pro neziskové organizace ve znění platném pro rok 2012.	
Účetní zásady, postupy, způsoby oceňování a odpisování	
Pro zpracování účetní závěrky pro rok 2012 bylo použito následujících zásad a postupů: 1. hmotný majetek: Nadační fond v roce 2012 nevlastní dlouhodobý hmotný majetek	

- 2. finanční investice:** Nadační fond v roce 2012 neuskutečnil žádné finanční investice
- 3. zásoby:** Nadační fond nevlastní žádné zásoby
- 4. pohledávky:** účtují se ve své nominální hodnotě. K datu sestavení účetní závěrky společnost neeviduje žádné pohledávky.
- 5. účtování nákladů a výnosů:** výnosy a náklady jsou účtovány časově rozlišené, tzn. do období, s nímž věcně i časově souvisejí, na základě předání zboží nebo služeb, bez ohledu na okamžik platby
- 6. vlastní jmění:** ve výši 20 000 Kč jako vklad na běžném účtu
- 7. daň z přidané hodnoty:** Nadační fond v roce 2012 nevyvíjel hospodářskou činnost

Doplňující informace

1. výsledek hospodaření - je tvořen nadačními příspěvky, nadačními dary a náklady nadačního fondu

- a) Přijaté nadační příspěvky – 30 000 Kč
- b) Nadační dary – 10 368 Kč
- c) Náklady nadačního fondu – 17 829,90 Kč
- d) Výsledek hospodaření před zdaněním – 12 173 Kč
- e) Výsledek hospodaření po zdanění – 12 173 Kč

2. zaměstnanci: Nadační fond Incrementum nemá v roce 2012 žádné zaměstnance

3. výše odměn a funkčních požitků: nebyly členům statutárních, kontrolních a jiných orgánů určených statutem stanoveny ani vyplaceny

4. vlastní zdroje jsou tvořeny nadačním jměním a výsledkem hospodaření celkem ve výši 32 173,85 Kč

Přehled nadačních darů

- 1. Notebook HP Compaq pro projekt Honza – 6 228 Kč
- 2. Jezdecký kabát a klobouk pro projekt Markéta – 4 140 Kč

Přehled nadačních příspěvků

1. peněžítý dar ve výši 30 000 Kč

- Dárce JUDr. Marek Görges
- Příjemce: Nadační fond Incrementum
- Účel: V souladu s účelem, za kterým byl nadační fond zřízen

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů NF Incrementum, 2014

5.4.4 Audit

Nadační fond musí mít ověřenou účetní závěrku auditorem pouze za kalendářní rok, v němž úhrn celkových nákladů nebo výnosů vykazované nadačním fondem přesáhl 3 000 000 Kč, nebo pokud je majetek vyšší než 3 000 000 Kč. Pro podnikatelské subjekty jsou podmínky auditu jiné. Zákon o účetnictví definuje 3 kritéria, dle kterých se posuzuje povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem. Prvním je, že celková aktiva převyšují 40 000 000 Kč. Druhé kritérium je, že roční úhrn obrátu tvoří více než 80 000 000 Kč, a poslední kritérium říká, že průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období je více než 50. Pokud společnost s ručením omezeným splní alespoň dvě tato kritéria, je povinná mít ověřenou účetní závěrku auditorem.

5.4.5 Audit listin

Z důvodu změny právní legislativy, která nastala k 1. 1. 2014, zejména vstupu v platnost zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku byl proveden v Nadačním fondu Incrementum audit listin. Tento audit listin probíhá tak, že členové nadačního fondu jsou nejprve seznámeni s některými právními změnami. Poté dojde k identifikaci listin, u kterých je potřeba úprava, aby byly v souladu s novým občanským zákoníkem. Vybrané listiny jsou následně předloženy advokátům, kteří provedou rekodifikaci listin. Při auditu bylo zjištěno, že zakladací listiny ani statut Nadačního fondu Incrementum nejsou v rozporu s novou právní legislativou, tudíž zde nebylo nutné provádět nějaké změny. Dále proběhla revize některých smluv (darovacích smluv, smlouvy o poskytnutí pomoci, smlouva o poskytnutí souhlasu) a tyto smlouvy byly upraveny tak, aby odpovídaly nové právní úpravě, avšak nedošlo k příliš výrazným změnám.

5.5 Daňové aspekty nadačního fondu a společnosti s ručením omezeným

5.5.1 Daň z příjmů právnických osob u neziskových organizací

Nadační fond Incrementum za celou svoji existenci nevykonával žádnou hospodářskou činnost, tudíž nedošlo k vyměření žádné daně z příjmu ani nebylo podáváno daňové přiznání. Z toho důvodu níže uvedené příklady budou pouze modelové.

Při zjišťování daňového základu u neziskových organizací se postupuje po jednotlivých činnostech, které jsou zařazeny do jednotlivých druhů činností. Pro příklad bylo vybráno pořádání koncertů a postup zjištění daňového základu je znázorněn v následujícím příkladu (tabulka 14).

Tabulka 14: Výpočet dílčího daňového základu

Jednotlivá činnost	Výdaje v Kč	Příjmy v Kč	Rozdíl v Kč	Zahrnuto do ZD
Koncert skupiny A	20 000	15 000	-5 000	0
Koncert skupiny B	23 000	32 000	9 000	9 000
Koncert skupiny C	24 000	24 000	0	0
Koncert skupiny D	18 000	24 000	6 000	6 000
Koncert skupiny E	20 000	5 000	-15 000	0
Souhrn	105 000	100 000	-5 000	15 000

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Každá činnost představuje nějaké výdaje (např. pronájem koncertové haly) a nějaké příjmy (např. z prodeje vstupenek). Příjmy z koncertů skupiny A, C, a E jsou vyjmuty ze základu daně, neboť výdaje vynaložené na pořádání těchto koncertů převyšují příjmy, které z tohoto koncertu byly získány. Příjmy z koncertů skupin B a D v celkové výši 15 000 jsou předmětem daně z důvodu, že příjmy z těchto koncertů jsou vyšší než výdaje vynaložené na jejich pořádání. Část příjmů, která převyšuje výdaje, tedy celkem

15 000 Kč, tvoří dílčí základ daně v rámci uvedeného druhu činnosti. Stejným postupem je pokračováno u všech druhů činností.

Při výpočtu daně z příjmu právnických osob u neziskových organizací je především specifická položka snižující základ daně, kdy si organizace může daňový základ snížit až o 30 %, maximálně však do výše 1 000 000 Kč. Pro představu je zde opět uveden vzorový příklad. Takto upravit základ daně si mohou pouze neziskové organizace a navíc pouze za podmínky, že uspořené částku použijí na úhradu nákladů související s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně a to nejpozději v následujících 3 zdaňovacích obdobích (viz tabulku 15).

Tabulka 15: Úprava daňového základu o položky snižující základ daně

Základ daně v Kč	70 000	500 000	2 000 000	5 000 000
30 % ze základu daně v Kč	21 000	150 000	600 000	1 500 000
Možné snížení základu daně v Kč	70 000	300 000	600 000	1 000 000
Upravený základ daně v Kč	0	200 000	1 400 000	4 000 000
Daň 19 % v Kč	0	38 000	266 000	760 000
Daňová úspora v Kč	0	57 000	114 000	190 000

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

5.5.2 Daň z příjmů právnických osob podnikatelských subjektů

Některé podnikatelské subjekty poskytují neziskovým organizacím dary. Dar představuje takový majetek, který společnost poskytne obdarovanému bezúplatně a neočekává za to žádnou protihodnotu a nelze tedy za dar považovat takový předmět, který je reklamního či propagačního charakteru. Společnost, která poskytne dar např. na financování vědy a vzdělání, výzkum a vývoj, kulturu, školství, na podporu ochrany a mládeže a jiné zákonem definované účely, si může dar odečíst od základu daně. Podmínkou je, že hodnota bezúplatného plnění musí být minimálně 2 000 Kč, a nelze odečíst více jak 10 % ze základu daně. Příklad je uveden v tabulce 16.

Tabulka 16: Snížení základu daně o poskytnuté dary

Základ daně	700 000 Kč
Poskytnutý dar	60 000 Kč
Ztráta z minulých let	320 000 Kč
Minimální hodnota daru	2 000 Kč
Maximální hodnota	38 000 Kč
Lze odečíst	38 000 Kč
Upravený základ daně	342 000 Kč
Daň 19 %	64 980 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Takto si může snížit základ daně pouze podnikatelský subjekt. Neziskové organizace snižovat základ daně o poskytnuté dary nemohou, neboť poskytování různých darů a příspěvků bývá zpravidla jejich účelem.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zmínit specifika účtování neziskových organizací se zaměřením na nadační fondy. První část věnuje pozornost vzniku a historii neziskových organizací v České republice. Poté je v teoretické rovině provedena charakteristika neziskových organizací, jejíž součástí je i vymezení jednotlivých druhů a členění. Dále je práce orientována na legislativní předpoklady, kde jsou zmíněny právní předpisy definující neziskové organizace a také změny, které nastaly s příchodem nového občanského zákoníku od 1. ledna roku 2014. Poslední část, věnována obecnému vymezení neziskových organizací, vymezuje způsoby financování nevýdělečných organizací. Poté již teoretická část přechází na bližší zaměření a to na nadační fondy. Tato část je zpracována především z platné legislativy a popisuje založení a vznik nadačních fondů, definuje majetek nadace a nadační kapitál, orgány nadačního fondu a účetnictví. Vlastním přínosem v této části je zejména zpracovaný přehled změn, které nastaly kvůli novému občanskému zákoníku od počátku letošního roku, a které se bezprostředně týkají nadačních fondů. Tento přehled je zpracován komparací zákona o nadacích a nadačních fondech s novým občanským zákoníkem. Další kapitola se věnuje účetnictví a daňovým aspektům nadačních fondů. První část se věnuje účetnictví, kde je účetnictví nejprve obecně charakterizováno včetně funkcí a účetních zásad. Poté jsou vybrána specifika týkající se neziskových organizací zahrnující i charakteristiku právních předpisů. Daňové aspekty jsou zaměřeny především na daň z příjmů právnických osob a na daň darovací.

Praktická část vychází z teoretických poznatků, a je aplikována na poměrně mladý Nadační fond Incrementum, který vznikl počátkem roku 2012. Nejprve je Nadační fond představen a jsou popsány jeho programy podpor, které nabízí. Další část analyzuje účetnictví a daně tohoto nadačního fondu. Nadační fond vede své účetnictví dle platných právních předpisů a netvoří žádné vnitropodnikové směrnice. Ke zpracování svého účetnictví používá účetní program Money S3, který patří mezi nejpoužívanější systémy v České republice a je vhodný pro neziskové organizace zejména kvůli své speciální variantě pro neziskové organizace, která je poskytována za zvýhodněnou cenu. Hlavní výhodou účetního programu spočívá v jeho neustálé aktualizaci. Aktualizace

účetního programu zabraňuje chybám v účetnictví. Mezi další výhody patří například poskytování help linky či kopírování účetních dokladů.

Další dílčí cíl práce spočívá v komparaci účetnictví Nadačního fondu Incrementum s účetnictvím ve společnosti s ručením omezeným. V této části jsou jednotlivé účetní případy Nadačního fondu Incrementum nejprve podrobně popsány a poté jsou komparovány s s. r. o. Nejprve je analyzováno účetnictví na bankovním účtu. Zde hlavní rozdíl spočívá v tom, že nadační fondy nepoužívají účtovou skupinu 56 – finanční náklady ani 66 – finanční výnosy, kde jsou v s. r. o. účtovány poplatky či úroky z bankovního účtu. Dále je podrobně analyzována problematika účtování přijatých a poskytnutých darů. V případě přijatých darů nadačním fondem je zde specifická účtová skupina 68 – přijaté příspěvky, kde jsou evidovány všechny přijaté příspěvky a dary, které nadační fond přijme v rámci plnění svého účelu. Společnost s ručením omezeným dary zpravidla do výnosů neúčtuje, ale eviduje je na účtu 413 – ostatní kapitálové fondy. U účtování darů, které poskytne Incrementum třetí osobě je specifické to, že je účtuje do spotřeby na účet 501 – spotřeba materiálu. Je to především z důvodu, že Nadační fond Incrementum si dary ponechává ve svém majetku, a zájemcům je pouze propůjčuje. Takovéto účtování u podnikatelského subjektu není obvyklé, a dary by byly zaúčtovány na účet 543 – dary. V případě časového rozlišení nebyly zaznamenány v účetnictví žádné rozdíly mezi nadačním fondem a s. r. o. Odlišnost spočívá pouze v částce, kdy nadační fond časově rozlišuje i velmi malé částky, což podnikatelské subjekty obvykle nedělají. Při účtování časových rozdílů je u nadačních fondů opět charakteristická absence účtové skupiny 66 – finanční výnosy, ve které by ziskový subjekt účtoval kurzové zisky. Nadační fond kurzové zisky eviduje v účtové skupině 64 – ostatní výnosy.

Další část práce je zaměřena na účetní závěrku, kde je podrobně rozebrána struktura finančních výkazů Nadačního fondu Incrementum za rok 2012 a 2013, způsob inventarizace majetku a závazků, a výstupem této části je vlastní zpracování přílohy k účetní závěrce, která je zpracována dle vyhlášky č. 504/2002. Nadační fond byl založen v roce 2012 a zakladatelé se rozhodli vložit do Nadačního fondu nadační jmění ve výši 20 000 Kč. Tento vklad ale není ze zákona povinný, zatímco pokud by byla založena s. r. o. v roce 2012, byla by povinna mít základní kapitál ve výši 200 000 Kč.

Další zjištěný rozdíl spočívá v rozdělování výsledku hospodaření. Nadační fond převedl veškerý výsledek hospodaření na účet 932 – nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta z minulých let. Rozdělování výsledku hospodaření mezi společníky a členy je zakázané. Podnikatelský subjekt nejprve hospodářský výsledek rozděluje do fondů a mezi společníky, a až poté zbytek na účet 428 – nerozdělený zisk. Krátká pozornost je věnována také auditu. Nadační fondy musí mít účetní závěrku ověřenou auditorem v případě, pokud majetek nebo celkový úhrn nákladů či výnosů převyšší 3 000 000 Kč. U s. r. o. jsou podmínky jiné, a jsou definované v zákoně o účetnictví.

Práce je zakončena daňovými aspekty nadačního fondu a společnosti s ručením omezeným. Z důvodu, že Nadační fond Incrementum nevykonával za svoji existenci žádnou hospodářskou činnost, a tudíž mu nebyla vyměřena žádná daň, ani nebylo podáváno daňové přiznání, příklady v této části jsou pouze modelové. Zobrazují způsob výpočtu daňového základu v nadačním fondu a možnost použití položky snižující základ daně. Jedná se o specifika, která mohou použít pouze neziskové organizace. Poté je na modelovém příkladě vysvětlen způsob snížení daňového základu u společnosti s ručením omezeným v případě, že se rozhodne neziskové organizaci poskytnout dar. Tento způsob je zase specifický pouze pro ziskové subjekty, neboť neziskové si daňový základ o poskytnuté dary snížit nesmí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Zkratka	Vysvětlení
BV	Bankovní výpis
CZK	Koruna česká
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
DMS	Dárcovská SMS
DNS	Domain Name System (systém doménových jmen)
EUR	Euro
FAP	Faktura přijatá
ID	Interní doklad
Kč	Koruna česká
MD	Má dáti
Mil.	Milion
NF	Nadační fond
NOZ	Nový občanský zákoník
S. r. o.	Společnost s ručením omezeným
Sb.	Sbírky
Tis.	Tisíc
USA	United states of America (Spojené státy americké)
ÚJ	Účetní jednotka
ZD	Základ daně
ZNNF	Zákon o nadacích a nadačních fondech

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Přehled změn dle nového občanského zákoníku	20
Tabulka 2: Základní informace o Nadačním fondu Incrementum.....	34
Tabulka 3: Výhody transparentního bankovního účtu od GE Money	40
Tabulka 4: Účtování účetních operací na bankovním účtu.....	41
Tabulka 5: Účtování přijatého daru	42
Tabulka 6: Účtování přijatého daru v s. r. o.	43
Tabulka 7: Účtování poskytnutých darů.....	44
Tabulka 8: Účtování časového rozlišení v Incrementum.....	45
Tabulka 9: Účtování kurzového zisku	46
Tabulka 10: Rozvaha Nadačního fondu Incrementum 2012	47
Tabulka 11: Výkaz zisku a ztráty nadačního fondu Incrementum v roce 2012	48
Tabulka 12: Struktura výkazu zisku a ztráty 2013	49
Tabulka 13: Příloha k účetní závěrce pro rok 2012	50
Tabulka 14: Výpočet dílčího daňového základu.....	53
Tabulka 15: Úprava daňového základu o položky snižující základ daně	54
Tabulka 16: Snížení základu daně o poskytnuté dary.....	55

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Členění národního hospodářství.....	10
Obrázek 2: Rozdělení neziskových organizací	11
Obrázek 3: Počet nadací a nadačních fondů v ČR v letech 1998 - 2012.....	16
Obrázek 4: Právní předpisy upravující účetnictví neziskových organizací.....	26
Obrázek 5: Organizační struktura Nadačního fondu Incrementum	35

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Tištěná literatura

BOUKAL, Petr. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

JANOŠKOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví v příkladech 2012*. 12. vyd. Praha: Grada, 2010. 195 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-4185-7.

KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. aktualiz. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2012. 412 s. ISBN 978-80-7273-169-5.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 275 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

LOUŠA, František. *Zákon o účetnictví v praxi*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 140 s. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-3848-2.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: Vznik, účetnictví, daně*. 12. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 263 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

PELC, Vladimír. *Daňové podmínky působení neziskových subjektů*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 162 s. ISBN 978-80-7400-190-1.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kolektiv. *Účtová osnova, české účetní standardy: postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. Olomouc: ANAG, 2012, sv. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-728-7.

SYNEK, Miloslav a KISLINGEROVÁ, Eva. *Podniková ekonomika*. 5., přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 445 s. ISBN 978-80-7400-336-3.

ŠEDIVÝ, Marek a MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. 155 s. Management. ISBN 978-80-247-4041-6.

ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 264 s. ISBN 978-80-247-4702-6.

TAKÁČOVÁ. *Účetnictví neziskových organizací*. 1. vyd.. Praha: Oeconomica, 2010, 184 s. ISBN 978-80-245-1664-6.

Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví

Výroční zpráva Nadačního fondu Incrementum za rok 2012. Plzeň: Nadační fond incrementum, 2012

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti

Internetové zdroje

Aktualizovaná statistika počtu NNO v letech 1990-2012. Neziskovky.cz [online]. Praha: Neziskovky.cz, [cit. 2013-11-29]. Dostupné z:

http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538_543/fakta_neziskovky-v_statistika-poctu-neziskovych-organizaci/

Co je potřeba ke zřízení transparentního účtu a jaké jsou obvykle jeho parametry. *Podnikator* [online]. 2012 [cit. 2014-03 12]. Dostupné z:

<http://www.podnikator.cz/provoz-firmy/financovani/banky-a-jejich-sluzby/n:16427/Co-je-potreba-ke-zrizeni-transparentniho-uctu-a-jake-jsou-obvykle-jeho-parametry->

HANA, Frištenská. *Průvodce Občanským zákoníkem pro nadace a nadační fondy* [online]. Fórum dárců, 2013 [cit. 2013-01-29]. Dostupné z: http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/user_upload/informacni_brozury/Pruvodce-obcanskym-zakonikem-pro-nadace-a-nadacni-fondy_fd-_5_.pdf

Justice: Oficiální server českého soudnictví [online]. [cit. 2014-02-14]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>

Money S3: účetní program pro menší společnosti a živnostníky. [online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.money.cz/money-S3/>

Profitas: Profesionální vedení firemního účetnictví a daňového poradenství [online]. Profitas: 2013 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z: <http://www.profitas.cz/>

STEJSKAL, Jan. Neziskový sektor - úvod do problematiky. In: *Ucetnikavarna.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-11-17]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/>

Účet pro nadace. *Gemoney.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-02-13]. Dostupné z: <https://www.gemoney.cz/firmy/instituce-a-verejna-sprava/ucet-pro-nadace>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem není podnikání

Příloha B: Vzorová účtová osnova pro neziskové organizace

Příloha C: Vzor inventurního soupisu

PŘÍLOHY

Příloha A – České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem není podnikání

České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem není podnikání (č. 401 – 414)
Standard č. 401 - Účty a zásady účtování na účtech
Standard č. 402 – Otevírání a uzavírání účetních knih
Standard č. 403 – Inventarizační rozdíly
Standard č. 404 – Kurzové rozdíly
Standard č. 405 – Deriváty
Standard č. 406 – Operace s cennými papíry a podíly
Standard č. 407 – Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti
Standard č. 408 – Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry
Standard č. 409 – Dlouhodobý majetek
Standard č. 410 – Zásoby
Standard č. 411 – Zúčtovací vztahy
Standard č. 412 – Náklady a výnosy
Standard č. 413 – Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky
Standard č. 414 – Přejedod z jednoduchého účetnictví na účetnictví

Příloha B – Vzorová účtová osnova pro neziskové organizace

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

01 - Dlouhodobý nehmotný majetek

- 012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 013 - Software
- 014 - Ocenitelná práva
- 018 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek
- 019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

- 021 - Stavby
- 022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
- 025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
- 026 - Základní stádo a tažná zvířata
- 028 - Drobný dlouhodobý hmotný majetek
- 029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek

03 - Hmotný investiční majetek neodpisovaný

- 031 - Pozemky
- 032 - Umělecká díla a sbírky

04 – Nedokončený a pořizovaný dlouhodobý majetek

- 041 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek
- 042 – Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek
- 043 – Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek

05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek

06 - Dlouhodobý finanční majetek

- 061 - Majetkové účasti v podnicích s rozhodujícím vlivem
- 062 - Majetkové účasti v podnicích s podstatným vlivem
- 063 - Dlužné cenné papíry držené do splatnosti
- 066 - Půjčky podnikům ve skupině
- 067 - Ostatní dlouhodobé půjčky
- 069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek

07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 073 - Oprávky k softwaru
- 074 - Oprávky k ocenitelným právům
- 078 - Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku
- 079 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 - Oprávky ke stavbám
- 082 - Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
- 085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
- 086 - Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
- 088 - Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku
- 089 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku

09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku

- 091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
- 093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
- 094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
- 095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám
- 096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

11 - Materiál

- 111 - Pořízení materiálu
- 112 - Materiál na skladě
- 119 - Materiál na cestě

12 - Zásoby vlastní výroby

- 121 - Nedokončená výroba
- 122 - Polotovary vlastní výroby
- 123 - Výrobky
- 124 – Zvířata

13 - Zboží

- 131 - Pořízení zboží
- 132 - Zboží na skladě
- 139 - Zboží na cestě

19 - Opravné položky k zásobám

- 191 - Opravná položka k materiálu
- 192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
- 193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby
- 194 - Opravná položka k výrobkům
- 195 - Opravná položka ke zvířatům
- 196 - Opravná položka ke zboží

Účtová třída 2 - Finanční účty

21 - Peníze

- 211 - Pokladna
- 213 – Ceniny

22 - Účty v bankách

- 221 - Bankovní účty

23 - Krátkodobé bankovní úvěry

- 231 - Krátkodobé bankovní úvěry
- 232 - Eskontní úvěry

24 – Krátkodobý finanční majetek

- 241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
- 249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci

25 - Krátkodobý finanční majetek

- 251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
- 253 - Dlužné cenné papíry k obchodování
- 256 - Ostatní cenné papíry
- 259 - Pořízení krátkodobého finančního majetku

26 - Převody mezi finančními účty

261 - Peníze na cestě

29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

291 - Opravná položka k majetkovým cenným papírům

293 - Opravná položka k dlužným cenným papírům

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

31 - Pohledávky

311 - Odběratelé

312 - Směnky k inkasu

313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry

314 - Poskytnuté provozní zálohy

315 - Ostatní pohledávky

32 - Závazky

321 - Dodavatelé

322 - Směnky k úhradě

324 - Přijaté zálohy

325 - Ostatní závazky

33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

331 - Zaměstnanci

333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům

335 - Pohledávky za zaměstnanci

336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění

34 - Zúčtování daní, dotací a ostatní zúčtování

341 - Daň z příjmů

342 - Ostatní přímé daně

343 - Daň z přidané hodnoty

345 - Ostatní daně a poplatky

346 - Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem

348 - Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávných celků

35 - Pohledávky ke sdružení

358 - Pohledávky k účastníkům sdružení

36 - Závazky ke sdružením a závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů

368 - Závazky k účastníkům sdružení

37 - Jiné pohledávky a závazky

373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací

375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů

378 - Jiné pohledávky

379 - Jiné závazky

38 - Přejícné účty aktiv a pasiv

381 - Náklady příštích období

383 - Výdaje příštích období

384 - Výnosy příštích období

385 - Příjmy příštích období

386 - Kursové rozdíly aktivní

387 - Kursové rozdíly pasivní

388 - Dohadné účty aktivní

389 - Dohadné účty pasivní

39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

391 - Opravná položka k pohledávkám

395 - Vnitřní zúčtování

396 - Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 – volná

Účtová třída 5 - Náklady

50 - Spotřebované nákupy

501 - Spotřeba materiálu

502 - Spotřeba energie

503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek

504 - Prodané zboží

51 - Služby

511 - Opravy a udržování

512 - Cestovné

513 - Náklady na reprezentaci

518 - Ostatní služby

52 - Osobní náklady

521 - Mzdové náklady

524 - Zákonné sociální pojištění

525 - Ostatní sociální pojištění

527 - Zákonné sociální náklady

528 - Ostatní sociální náklady

53 - Daně a poplatky

531 - Daň silniční

532 - Daň z nemovitostí

538 - Ostatní daně a poplatky

54 - Ostatní náklady

541 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení

542 - Ostatní pokuty a penále

543 - Odpis nedobytné pohledávky

544 - Úroky

545 - Kursové ztráty

546 - Dary

548 - Manka a škody

549 - Jiné ostatní náklady

55 - Odpisy, prodaný majetek, rezervy a opravné položky

551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

552 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

553 - Prodané cenné papíry a vklady

554 - Prodaný materiál

556 - Tvorba zákonných rezerv

559 - Tvorba zákonných opravných položek

58 - Poskytnuté příspěvky

581 - Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami

582 - Poskytnuté příspěvky

59 - Daň z příjmů

591 - Daň z příjmů

595 - Dodatečné odvody daně z příjmů

Účtová třída 6 – Výnosy

60 - Tržby za vlastní výkony a za zboží

601 - Tržby za vlastní výrobky

602 - Tržby z prodeje služeb

604 - Tržby za prodané zboží

61 - Změny stavu vnitroorganizačních zásob

611 - Změna stavu zásob nedokončené výroby

612 - Změna stavu zásob polotovarů

613 - Změna stavu zásob výrobků

614 - Změna stavu zvířat

62 - Aktivace

621 - Aktivace materiálu a zboží

622 - Aktivace vnitroorganizačních služeb

623 - Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku

624 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku

64 - Ostatní výnosy

641 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení

642 - Ostatní pokuty a penále

643 - Platby za odepsané pohledávky

644 - Úroky

645 - Kursové zisky

648 - Zúčtování fondů

649 - Jiné ostatní výnosy

65 - Tržby z prodeje majetku, rezervy a opravné položky

652 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

653 - Tržby z prodeje cenných papírů a vkladů

654 - Tržby z prodeje materiálu

655 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku

656 - Zúčtování zákonných rezerv

657 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku

659 - Zúčtování zákonných opravných položek

68 - Přijaté příspěvky

681 - Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami

682 - Přijaté příspěvky

684 - Přijaté členské příspěvky

69 - Provozní dotace

691 - Provozní dotace

Účtová třída 7 a 8 – Vnitroorganizační účetnictví

Účtová třída 9 - Vlastní jmění, fondy, hospodářský výsledek, rezervy, dlouhodobé úvěry a půjčky, závěrkové a podrozvahové účty

90 - Základní jmění

901 - Vlastní jmění

91 - Fondy

911 – Fondy

92 - Oceňovací rozdíly

921 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků

93 - Hospodářský výsledek

931 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

932 - Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let

94 - Rezervy

941 - Zákonné rezervy

95 - Dlouhodobé bankovní úvěry a závazky

951 - Dlouhodobé bankovní úvěry

953 - Emitované dluhopisy

954 - Závazky z pronájmu

955 - Dlouhodobé přijaté zálohy

958 - Dlouhodobé směnky k úhradě

959 - Ostatní dlouhodobé závazky

96 - Závěrkové účty

961 - Počáteční účet rozvažný

962 - Konečný účet rozvažný

963 - Účet hospodářského výsledku

97 - 99 - Podrozvahové účty

971 - 998 Podrozvahové účty

999 - Vyrovnávací účet k podrozvahovým účtům

Příloha C – Vzor inventurního soupisu

INVENTURNÍ SOUPIS					
Název a sídlo účetní jednotky:				Rozvahové účty Druh inventury: dokladová Inventarizace ke dni:	
IČ:				Syntetický účet: Číslo stránky: 1, celkem 1	
Číslo řádku	Syntetický účet	Analytika syntetického účtu	Položka	Částka v měně	Částka v Kč
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
Celkem v Kč					- Kč
Inventarizační komise:					
Datum:					
Poznámka:					

ABSTRAKT

HEINOVÁ, Lenka. *Specifika účtování neziskových organizací – nadačních fondů*.
Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 65 s., 2014

Klíčová slova: nezisková organizace, nadační fond, účetnictví, daně, dary, komparace

Předložená bakalářská práce se zabývá účtováním v neziskových organizacích se zaměřením na nadační fondy. Práce vymezuje v teoretické rovině neziskové organizace, jejich historický vývoj, členění, zákonné předpoklady a způsoby financování. Na základě platné právní legislativy je provedena charakteristika nadačních fondů. Poté jsou specifikovány účetní a daňové aspekty nadačních fondů. Praktická část vychází z teoretických poznatků a je zaměřena na konkrétní Nadační fond Incrementum. Nejprve je provedena analýza účetních aspektů. Podstatná část je zaměřena na účtování darů a daňových aspektů darů. Poté je provedena komparace účtování a daňových aspektů nadačního fondu s podnikatelským subjektem. Součástí práce je také zpracovaná příloha k účetní závěrce. Zjištěné výsledky jsou formulovány v závěru práce.

ABSTRACT

HEINOVÁ, Lenka. *Accounting specifics of non-profit organizations – endowment funds*. Faculty of Economics, University of West Bohemia, 65 p., 2014

Key words: non-profit organization, endowment fund, accounting, taxes, donations, comparison

The present thesis deals with the accounting of non-profit organizations with a focus on endowment funds. The work defines the theoretical non-profit organizations, their historical development, classification, statutory requirements and funding. On the basis of the applicable law legislation is a characteristic of endowment funds. After that the accounting and tax aspects of endowment funds are specified. The practical part is based on theoretical knowledge and is focused on a specific endowment fund Incrementum. First, it analyzes the accounting aspects. A substantial part focuses on the accounting and tax aspects of donations. The comparison of the accounting and tax aspects of the fund with the business entity follows. The work also processes notes to the financial statements. The results are formulated in the conclusion.